

edebiyat dergisi

kuzey yıldızı

ederi: 1.000.000 TL

sayı:3 haziran/temmuz

ISSN 1303-3476

İÇİNDEKİLER

- 02 Sesimdeki Şehirlerin Sisi - Doğan Ergül
Carmilla - Abdullah Şevki
- 03 Savunma - Özgür Macit
- 04 Hayat Bir İzdır Sevgili Dayıcık - Gülfidan Kement
- 05 Yağmurla Geldim - Dinçer Sezgin
- 06 Söyleşi: Dinçer Sezgin
- 12 Halil Cibran ve Mistisizm - Zafer Yalçınpınar
- 13 Kalsa Da Gitse De - Arzu Çur
- 14 Çeviri Şiir: Pablo Neruda - Nice Damar
- 15 Soyut - Nihat Ciddi
- 16 Körebe - Nurduran Duman
Yıkık Bir Akşamüstü - Kadir Sönmez
[isimsiz] - Gülay Güngül
[isimsiz] - Atay Uludokumacı
- 17 Aşk Konuşur Bütün Diller - Tekin Gönenç
Gözlerine Eriyeceğim - Yusuf Varol
- 18 İsveç'in Deniz Gülü: Visby - Hamdi Özyurt
- 19 Dağıtma Saçlarını Denizin - Perihan Yakar
- 20 Soru - Alparslan Nas
Sevsiz - Fatih Özcan
- 21 Dupduru - Eylem Bal
- 23 Fotoğrafta Yağmur Yok - Vedat Kamer
- 24 Bir Katliamın Fotoğrafını Çekiyor Gözlerim - Alper Akdeniz
[isimsiz] - Turgut Çetin
- 25 Oyun - Özgün Ulusoy
- 26 Arsenik - Mehmet Ulaş Oral
- 27 Mezar - Cankız Onur
- 28 1. Litany - Selçuk Yamen
Oyala - Emrah Altınok
Litany - Billy Collins (Çev: Akın Demirci)
- 29 Âşık Mahzuni Şerif
- 30 Direniyor-d-um - Emre Harç
- 31 Totur - Gökçe Polatoğlu
- 32 Bu Şiirler İçimin Müsveddeleri - Ulaş Nikbay

1. Ön kapak fotoğrafı Zafer Yalçınpınar tarafından çekilmiş ve Vildan Özfenerci tarafından tasarlanmıştır. Arka kapak resmi Neslihan Pala Mentşe'e aittir. İç sayfalarda kullanılan fotoğraflar Barış Özdemir (23, 24, 33); Esra Sungur (19); Çağrı Tozluoğlu (13, 16, 17, 20, 25); Zafer Yalçınpınar (2, 4, 5, 24, 27, 32) tarafından çekilmiştir. Birinci ve ikinci sayının kapak grafik uygulamaları Özgür Çubuk tarafından yapılmıştır.

2. Umut konulu sayımızı sonraki aylara erteledik. Umut üzerine şiir, öykü ve denemelerinizi PK 200 81302 Kadıköy / İstanbul veya editor@kuzeyyildizi.com adresine bekliyoruz.

YAZARLAR

Abdullah Şevki - abduhahsevki@hotmail.com
Akın Demirci - akindemirci@kuzeyyildizi.com
Alparslan Nas
Alper Akdeniz - alperakdeniz@mynet.com
Arzu Çur - arzucur@hotmail.com
Atay Uludokumacı - atay@kuzeyyildizi.com
Cankız Onur - cankiz@kuzeyyildizi.com
Dinçer Sezgin
Doğan Ergül
Emrah Altınok - emrahaltinok@kuzeyyildizi.com
Emre Harç
Eylem Bal
Fatih Özcan - fatihozcan@kuzeyyildizi.com
Gökçe Polatoğlu - prenses@kuzeyyildizi.com
Gülay Güngül - gulgun@kuzeyyildizi.com
Gülfidan Kement - gulfidankement@hotmail.com

Hamdi Özyurt - hamdi.ozyurt@telia.com
Kadir Sönmez - sonmez@haberx.com
Mehmet Ulaş Oral - mehmetulasoral@yahoo.com
Nice Damar - tulindamar@ixir.com
Nihat Ciddi - nikanakof@oramak.net
Nurduran Duman - nurduran.duman@rt.net.tr
Özgün Ulusoy - ozgun_ulusoy@hotmail.com
Özgür Macit - macit@kuzeyyildizi.com
Perihan Yakar - perihanyakar@kuzeyyildizi.com
Selçuk Yamen - selcukyamen@yahoo.com
Tekin Gönenç - tekin_gonenc@hotmail.com
Turgut Çetin
Ulaş Nikbay - ulasnikbay@kuzeyyildizi.com
Vedat Kamer - vkamer@kuzeyyildizi.com
Yusuf Varol
Zafer Yalçınpınar - zaferyal@kuzeyyildizi.com

“Yaşam, yüksek anlamlılık yüklü ender tek anlardan, ve bu anların olsa olsa gölge görüntülerinin çevremizde gezindiği, sayısız aralardan oluşur. Sevgi, bahar, her güzel ezgi, dağlar, ay, deniz - herşey ancak tek bir kez tam yürekten dilegelir: bir biçimde, söze tam olarak hiç gelebilirse. Çünkü birçok insan bu anları hiç yaşamaz; onlar, gerçek yaşam senfonisinin araları ve duruşlarıdır.”
– Nietzsche

I

Beni de zaten sadece üzen anlamaman. Anlayıp da bu şekilde davranıyor olsan, içim yanmayacak. Bir şeyleri kin olarak yorumlaman da zaten anlamadığımı birkaç milyoncu kez tescil etmiş durumda ama ben artık bir işe yaramadığından dolayı anlatmaya çalışmaktan yorulmuş durumdayım.

Bunun gibi onlarca konuşma hatırlıyorum. Neden bu kadar anlamakta zorlandığımı da yine anlamıyorum. Bu kadar kesinliğe giden yollardan kendimi kopardığımı sanıyordum.

Akşam yürüyüşlerini güneşin batışından önceye getirmeye çalışıyorum aynen bugünkü gibi. Güneşin biraz beni ısıtıp, hafif bir rüzgârın esmesi hoşuma gidiyor. Yazın sıkıntısını taşıyan bugünde, baharda, yalnız yürümemelî. Sen olsaydın diye düşündüğümde neden hemen yüzümü gökyüzüne çevirdiğimi bile anlamıyorum. Maviliğin yitişinin dumanı neden mor ki?

Bu renk oyunları arasında sana sığınmak istiyorum. O gün

aklımda: Sen karşımda oturmuş daha önce hiç duymadığım şeyler anlatırken bana, ben hâlâ yüzünü seyretmekle meşguldüm. Hiçbir şey anlayamıyordum yine. Oysa sen ne çabuk anlamıştın seni yazmaya çalıştığımı. Belki bu seni benliğime işlemenin başka bir yoluydu. Öpüşmek gibi değildi en azından.

*şair gibi dokundu
akşam yıldızı tenime
sıcaktı
tutamadım
gönderdim gökyüzüne*

II

*sen
acularını
kendin öğrenmiştin
kardelen çiçeğim*

Yürüyüşlerimi daha da uzatmaya başlayıp Yıldız Tepesi'ni keşfettiğimden beridir, yanlış hatırlamıyorsam martın on üçü idi, hep buranın gökyüzü, yıldızları rüyalarımındaki gökyüzünün, yıldızların yerini aldı.

O gün saraya yakın bir yerde gökyüzünün seyrine dalmışken sen kardelenlerin arasından sessizce gelmiştin. O zaman kim olduğunu bilmiyordum, neden sarayından kaçmaya çalıştığımı da.

Konuşmaya başlamadan önce zamanı durdurdun. Sözcükler

vardı sadece, her biri kendi acılı anlamıyla gelmişti.

Seni dinlerken dudaklarımı kanatan sessiz ağlayışlarımda gözyaşlarımı kardelenler için saklamaya karar vermiştim.

Yıldız ışığında seni yazmaya başladım. İnan ki gerçekleşeceğini bilmiyordum.

Şimdi yaz geliyor. Yıldız Tepesi Sarayı'nda yaz eğlenceleri hazırlıkları başlamış bile. Nerede kaldı sadece yalnızlığımızı anlatabildiğimiz anlar, o soğuk?

III

*gözleri
ber şirden
güzeldi*

Senin rengine âşık olmaması elinde değildi. Üstelik bunu yazarak becermişti.

Şehrin günahkârı şair, insanların onu anlamamasına alışmış, kalemi ona isyan ettikçe yazmayı ve âşık olmayı sürdürüyordu.

IV

Sen, sen + sen ... = sen, farkında değilsin ama anlattıklarımın hepsi birer hayaldi ve sen elinde tuttuğun şiirin gerçekliğine sarılmadın. Ben *düştim*.

■

KUZEY YILDIZI EDEBİYAT DERGİSİ – issn: 1303-3476 sayı: üç – haziran / temmuz 2002 **ederi:** bir milyon tl. **sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü:** Ulaş Nıkbay [0535 3073862] **genel yayın yönetmeni:** Vedat Kamer [0535 5549730] **editör:** Özgür Macit [0535 3287327] **yayın kurulu:** Emrah Altınok [0535 3935185], Vedat Kamer, Özgür Macit, Ulaş Nıkbay, Zafer Yalçınpınar [0532 6444942] **temsalciler:** İzmir – Emrah Altınok / Tekirdağ – Perihan Yakar [0536 3375235] **düzeltili:** Akın Demirci **baskı:** Ceren Ofset **abonelik:** Yurtiçi yıllık abonelik bedeli kişiler için 7.500.000 TL, kurumlar için 12.500.000 TL'dir. Yurtdışı yıllık abonelik bedeli kişiler için 20\$, kurumlar için 35\$'dır. Abone olmak için gerekli ücreti hesap numaralarına yatırdıktan sonra dekontun irtibat adreslerimize gönderilmesi gerekmektedir. Posta Çeki Hesabı: 1052829 / Banka Hesapları: Türkiye İş Bankası – TL: 1068 0742548 / USD: 1068 3254024 **mektup:** PK 200 81302 Kadıköy / İstanbul – **e-posta:** kuzeyyildizi@kuzeyyildizi.com **internet:** <http://www.kuzeyyildizi.com> – **iki ayda bir yayımlanır** –

SESİMDE ŞEHİRLERİN SİSİ

Yoksa
Şarkını susmazdım
ışığa uymuştum bütün
ayaklarım gözüm hız

yakın durduğum yollara gideceğim

sana değdiğim akşamlar
çantamda huy

ellerimin ayasında ay
eriyen
sıcaklığı ruhumda buhur

aklımdı kendine soru

durmayı öğrendim
dökülmüş simlerinde camların
bulduğum resim

unutulmuş bir öğlen

eski yağmurların sesiyle
uyandığım sabahlar
kül

sesimde şehirlerin sisi
uzak yollara vuracağım
kendimi

unutacağım.

Doğan Ergül

CARMILLA

- Le Fanu'nün anısına

Carmilla
Kan kraliçem
Yıldızları tutuşturan güzelliğin
Ay gümüş soğukluğunda
Kan ve karın büyüü
Ağararak uyuyan dünyaya inerken
Mavi bugünün kollarında

Üşümüş deniz
Sokul kuytularına dalgalarıyla
Aşk kan nehri
Aksın aramızda
Carmilla
Kızıl çizgiler çizen
Yosun renkli yarasa
Gizemin açıklanamaz esrikliğisin
Uç git, kurtul, istemem yanma

Ruhum aşkın hazzıyla sundu kendini
En uzaktaki yıldıza dokundu bu gece
Orman derin seslerle inliyordu
Rüzgâra ant verdim
Küllerimi savursun diye
Bir daha toplanmamacasına.

Abdullah Şevki

SAVUNMA

– hayatı tanımlara sığacak
tanımsız kişiden
bedeninin aksini
otobüs durağının camında
ruhunu kalbinde görüp
beğendiği kişiye –

*(sana hiç mutluluktan söz etmiş miydim?
ya gökyüzündeki gülümsemenin
ne renk olduğundan
o sabah?)*

namerdim
güneşten bir dirhem çaldıysam
ve zakkum köklerinden özümleyip
sevgiyi
kenger sakızı gibi
saldıysam yüreklere

ceza giymeyeceğim yaptıklarımın
– sevmek istisna –
kulluğumdandır
düşen ilk yağmur damlası olmak
ve bozup eylemsizliği,
kırıp kalemi
mahkûm etmek suyu aşka

gerçek şu:
ben yalnız
boşayıp zincirlerinden uçurtmamı
salmadım bulutlara
o sabah
kapkara gökyüzünde
karalanası diye

*(peki delilerden bahsetmiş miydim?
ya yalnız onların
mutlu olduklarından?)*

itiraf ediyorum:
şair delidir!

Özgür Macit

HAYAT BİR İZDİR SEVGİLİ DAYIÇIK

Gülfidan Kement

"İşte bizim hikâyemiz
Öyle saf, öyle temiz"

Onunla çok küçükken tanışmıştım. Altı yaşındaydım. Annem "Bu senin Uğursuz Dayın" demişti. O zamanlar henüz uğursuz kelimesinin anlamını bilmiyordum. Yine de kötü bir anlamı olduğunu tahmin ediyordum. Çünkü annem yüzünü buruşturmuş, yüzüne garip bir ifade iliştimişti. Bizim evde kalmaya başladı. Annemle sık sık tartışıyorlardı. Ben bu duruma bir türlü anlam veremiyordum, çok üzülüyordum. Dayım benim en iyi arkadaşım olmuştu. Sokakları beraber dolaşırdık. Beni omzuna alır, hoplatarak yürürdü. Çok şık giyinirdi. Mahallenin kadınları bahçe kapılarında çekirdek çıtlatırken onu izlerdi. Yürekleri onun için pır pır çarpardı.

Mahallemizin en güzel kadını Dul Zeynep'le mahallenin parkında buluşurduk. Onlar yürür, ben salıncakta sallanırdım. Zeynep'i kıskanırdım. Dayımı sanki benden alacakmış sanırdım.

Kimi zaman annemle kavgaları artardı. Ben gitmesinden korkar, ağlardım. Bu korkum nedeniyle dualarımda onun hep bizimle kalmasını dilerdim. O ilk kez bana almış olduğu defterle, paylaşmanın ne kadar güzel bir duygu olduğunu öğretti. Hangi defteri seçtiysem o defter benim olmuştu. Bana ilk seçme özgürlüğünü de O verdi. Adımın baş harflerini deftere yazarken gözlerimin içine bakar, saçlarını okşar, "Bravo kız sana" der, bana gülücükler sunardı. Adımı yazmayı da O öğretti. Hiç unutmam! Bana bir gün "Sen benim bir tane kızsın" demişti. Sonra da onunla uzak gemi yolculuğuna çıkmamı istedi. Bu konuşmamızdan sonra ben onun gideceğini anlamış, sınıksız sarılmış, "Gitme dayı" demiştim. O zamanlar çocukların hayallerini süsleyen, tüyleri sarı ve kalın kabanlar vardı. Benim yaşındaki kızlar hep o kabanlardan giyerdi. Ben onları imrenerek izlerdim. Dul Zeynep'te bile bu kabandan vardı. "Sana bu kabandan almamı ister misin?" diye sorduğunda inanılmaz mutlu olmuşum.

Bir akşam Annemle dayım tartışmaya başladı. Onlar sürekli birbirlerine bağırırken ben ağlıyordum. Babam geldi, evde huzur istediğini, bu durumdan bıktığını sitem dolu sözlerle ifade etti. Dayım öfkeyle elini kapının camına vurdu, her yer kan olmuştu. Ben ağlıyor, gitmesin diye

bacaklarına sarılıyordum. Onu engelleyemedim. O kâbus gecede çekip gitti. İki gün sonra onu sokakta Zeynep'in yanında gördüm. Yine beni kucağına alıp havada zıplattı. Çok mutlu oldum. Bana küsmemişti.

Bir sabah içerden gelen seslerle uyandım. Annemle konuşuyorlardı. Sanki hiçbir şey olmamış gibi konuşuyorlardı. Ben gizlice kapıyı araladım. Onları izliyordum. "Gideceğim buralardan. Yoruldum" dedi. Annem ağlıyordu. Dayım ağlıyordu. Ben çok ağlıyordum. Yatağa dönüp gizlice ağladım. Kapı usulca aralandı. Onları izlediğimi anlamalarını istemediğimden midir bilmem, gözlerimi sınıksız kapattım. Yanıma geldi, yüzümü okşadı, saçlarını öptü, başucumda yumuşak bir şey duruyordu, "Elveda" dedi. Ben o zaman öğrendim ayrılırken insanların elveda dediğini. Dayım bana ayrılığın acısını da öğretti.

Odadan çıktı. Benim gözlerim hâlâ kapalıydı. Sanki bir rüyaydı yaşadıklarım. Annemle sarıldıklarını gördüm, vedalaştılar. Gitti. Bana söz verdiği kabanı getirmişti. Ben o kabanı kollarım uzayana kadar giydim. Okuma yazma öğrendim, mektup yazmayı öğrendim, hep bir ses bana "Bravo kızsın" diyordu. Dayım hep benimle yürüyordu.

Bir gün annem ve babam gizlice konuşuyorlardı. Onları duydum. Dayım hapisaneymiş. "Neden?" dedim. Babam sustu. Annem bana dedi ki, "Bak! Bu bir sır. Eğer birine söylersen bizi de götürürler hapishaneye." Çok korktum. "Çünkü dayın siyasi suçlu" dediler.

Ben anlamıştım. Söylemek istemeseler de o Zeynep'i öpmüş, o yüzden hapisaneyeye atılmıştı. Yıllar geçti. Şimdi nerede bilmiyorum. Mektuplarını saklıyor, onu özlüyorum. En son üniversiteyi bitirdiğim yıl gördüm. Ne çok sarıldık birbirimize. Kim bilir bir gün çıkagelir ve kızımın da saçlarını okşar.

Ona yazdığım son mektuptur:

“Sevgili Dayıcaık,

Bir bilsen neler oluyor hayatta. Kızım oldu. Adı Eylül. Bir eylül günü merhaba dedi hayata. Sen görmeliydin onu. Babasından sonra senden almalıydı sevgiyi. Karar vermenin cesaretini ve vedaların sevgileri bitirmediğini... Hayat bir izdir! Aslolan sevgidir...

Seni seviyor ve özlüyorum.

Kızın.” ■

yağmurla geldim

su sızdı denize
bulutun gölgesi büyüdü
tenime yağmur değdi
ellerimi
en önce
sardunyalara beğendi

anamın canını acıtmadan
geldim dünyaya
önce ezan-ı muhammedi
sonra
üç kez adımlı söyledi biri
sessizce çizdim
gelecekteki bahçemi

babama
cephedeyken söylemişler
dünyaya geldiğimi
iki kurşun fazla sıkılmış
havaya

sırrı çözüldü doğmanın
doğmak
ilk ayrılıkmış meğer
insanoğlu var olduğundan beri

doğduğumdan bu yana
sardunyalara
gizlice gül kokar
ah ah onlar
güllerin yoksul ikindisidir

sökülen yerlerimi daima
gül kokusuyla dikişim
boşuna değildir

Dinçer Sezgin

* Şairin “Nar Fidem” adlı şiir kitabından alınmıştır.

SÖYLEŞİ: DİNÇER SEZGİN

Dinçer Sezgin, 1939'da İzmir'de doğdu. Çanakkale Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü-Edebiyat Bölümü'nü bitirdi. Dokuz yıl edebiyat öğretmenliğinden sonra, TRT'de 28 yıl boyunca prodüktörlükten spikerliğe bir çok görev alarak, bin beş yüze yakın program yayınladı. İlk yazısı "Tekermeler" Türk Dili dergisinde yayımlandı (1959). O tarihten bugüne, başta Varlık olmak üzere, Türk Dili, Gösteri, Oluşum gibi bir çok edebiyat dergisinde şiir, öykü ve yazılarını yayınladı. Cumhuriyet, Yeni Yüzyıl, Milliyet gazetelerinde de yazarlık yaptı. Halen Radikal gazetesinde "İzmir Esintileri" adlı köşenin yazarıdır. Bugüne kadar dört öykü, bir öykü-röportaj, iki çocuk romanı, üç şiir kitabı yayımlamıştır. Yayımlanan yapıtlarıyla bir çok ödülün de sahibidir.

Emrah Altınok: Sizinle önceki görüşmemizde özellikle usta şairlerden birçoğunun edebiyat dergilerini takip etmediklerinden bahsetmiştiniz. Bu konuyu bir kez daha açabilir misiniz?

Dinçer Sezgin: Hemen hemen bütün yazar ve şairlerimiz, ekonomik güçleri elverdikçe edebiyat - sanat dergilerini izlediklerini söylerler, ama benim tanık olduğum bir olay var: Bu dergilerde önce kendi yazılarının olup olmadığına bakarlar, sonra kendilerine yakın buldukları sanatçıların ürünlerini bazen derinlemesine ama çoğunlukla şöyle bir göz atarak okurlar. Aylık bir dergiyi baştan aşağıya ve büyük bir dikkatle izleyen arkadaşına çok az rastladım. Hatta gazetecilik yaptığım dönemlerde gazete muhabirlerinin de kendi gazetelerindeki yazılardan bile haberdar olmadıklarını gördüm. Nedense bu genel ilgisizliği hem gazetelerde hem de kültür-edebiyat-sanat dergilerinde görüyoruz. Bunun temelinde yatan psikolojik bir neden olmalı diye düşünüyorum. Yazarların ve şairlerin birbirlerini eleştirmekten, hatta birbirlerinin yazıları üzerine düşünmekten kaçındıkları geliyor aklıma. Böyle bir temelden hareketle eleştiriye ne denli dayanıksız aydınlar olduğumuzu da hemen gündeme getirebiliriz. Henüz bu konudaki düşüncem tam anlamıyla yok olmuş değil. Elbette böyle davranılmamasını gönül ister. Ne var ki, yaşanan gerçek budur.

EA: Dikkat ettiğim kadarıyla 'dergileri takip eden bir edebiyatçı' olarak, edebiyat dergileri hakkındaki düşüncelerinizi öğrenebilir miyim?

DS: Bugün piyasada bulunan edebiyat dergilerini birkaç kategoriye ayırmak mümkün. Bunlardan bir tanesi kadro dergileridir. O dergilerde katılmış bir kadro vardır. Kadronun yazdıkları ve yarattıkları ürünlerle dergi doldurulur. İkinci kategoride amatör dergileri görüyorum. Amatör dergiler her ne kadar yeni seslere yer verme iddiası ile ortaya çıkıyorlarsa da onların da belli başlı sorunları vardır. Dergi sahiplerinin/kurucularının katılmış, kemikleşmiş kadro dergilerine gönderdikleri ürünlerin kabul edilirlüklerinin çok az oluşu ya da hiç olmaması, üretimlerini kesmeyen bu arkadaşları harçlıklarını birleştirmek suretiyle bir dergi çıkarmaya iter. O çıkan dergilerin ömrü birkaç aydır. Mesela Bursa'da yayımlanan "Düşlem" dergisi bunlardan biriydi. İyi bir kadrosu, iyi bir baskısı, temiz bir mizanpajı vardı. Dört arkadaş kendi aylıklarından biriktirdikleri parayla bu dergiyi çıkardıkları için dergiyi ancak on iki sayı çıkarabileceklerine karar verdiler. Daha sonra on iki sayı yayımladılar ve on ikinci sayı sonunda da kapanmaya karar verdiler. İkinci kategori de bunlar... Bir üçüncü kategori daha var. Bunlar da taşra dergileri dediğimiz dergilerdir. O dergiler, taşrada basılırlar ve içeriklerinde profesyonel imzalara da rastlarsınız.

Ben şiirin anlatmadığına ve anlatmaması gerektiğine inananlardan biriyim. Şiir bana göre duyumsatan bir olaydır.

Ama kentte basılan kent kültürünün oluşturduğu basımevlerinin izlerini taşıyan görünümüleri, o tür dergilerde pek bulamazsınız. Bütün özenlerine rağmen neresinden bakarsanız bakın, o dergiler "ben taşra dergisiyim" der size. Onların da ömrü pek uzun olmaz. Çünkü ulaşım, dağıtım, telif ücreti ve iletişim sorunları gibi birçok soruna sahiptirler. İlk birkaç sayının içeriğinde rastladığımız profesyonel imzaların kimileri orijinal, hiçbir yerde yayımlanmamış yapıtlarını gönderirler. Daha sonra içerikte o yazarların önceden başka dergilerde yayımlanmış olan yazılarından alıntılarla karşılaşmaya başlarız. Türkiye'de ilk derginin çıktığı Tanzimat yıllarından bu yıla kadar 1870'lerdeki Fransız edebiyatının etkisiyle 127 yıl içerisinde yaklaşık 127.000 dergi çıkmış diyebiliriz. İçlerinde en uzun yaşayanı Kızılay ve Yeşilay dergileridir. Kültür, edebiyat ve sanat dergilerinin içerisinde ise en uzun

yaşayan Varlık dergisidir. Sonra da el değiştirmiş bir biçimde süren Türk Dili dergisidir. Yanlış payım bana ait olsun.

EA: Yanlış hatırlamıyorsam siz de bir dönem dergi çıkarmışsınız. Dergiciliğin güçlüklerinden söz edebilir misiniz?

DS: Bir dönem Ahmet Say ile beraber “Türkiye Yazıları”nı çıkardık. Derginin asıl sorumlusu ve sahibi Ahmet Say idi. Bizler Ahmet’e yardım eden arkadaşlar konumundaydık. Ama dergicilik işlerine ucundan kıyısından bulaştığınız an, o işin içine de girmiş oluyorsunuz. Dergiye gönderilen yazıların ve şiirlerin seçiminden, saptanan ürünlerin dizilmesinden düzeltilmesine, kapağından iç mizanpajın yapılmasına değin, derginin, sanatçıların beyinde doğan ilk halinden başlayarak, okurun eline ulaştığı ana kadar geçirmiş olduğu bütün serüvenleri, o serüvenlerin kendine ait zorluklarını, uzunca yıllar ben Türkiye Yazıları’nda yaşadım. Bir yazı kurulu olsun mu olmasın mı, dergi sahibinin sözü ne kadar geçsin veya geçmesin, derginin politikası ne olsun ne olmasın, hedef kitlesi ne olsun ne olmasına varıncaya kadar, hemen her yazı kurulu toplantısındaki tartışmaları anımsıyorum. Derginin çıkıp elimize geçtiği gün matbaa kokusuyla nasıl mest olduğumuzu anımsıyorum. Ürünü dergiye girmeyen arkadaşlarla yapılan tartışmaları da anımsıyorum. Hepsi de güzel anılardı...

EA: Radikal gazetesindeki köşenizde okura sanat ve edebiyattan politik sorunlara, toplumsal olaylara kadar geniş kapsamlı bir yazı çerçevesi sunuyorsunuz. Peki, bu yazıların oluşum sürecinden de bahsedebilir misiniz?

DS: İki aydır Radikal’de yalnızca cumartesi günleri yazım çıkıyor. Daha önceleri haftada iki gün, cumartesi ve pazar günleri yayımlanıyordu. Altı yıla yaklaşan bir süredir *‘İzmir Esintileri’* adlı bu köşede yazmayı sürdürüyorum. Köşenin oluşumunda tek etken, Türkiye’de çıkan hiçbir profesyonel ya da amatör anlamda gazetede, ‘özellikle İzmir’e ayrılmış bir köşe’ olmamasıydı. Bana bu iş önerildiği zaman, daha ağırlıklı olarak kültür-sanat-edebiyat etkinlikleriyle ilgili esintilerden söz etmem istendi. Politika içerisinde daima sanat vardır. Mademki sanat daima politika içerisinde, işin politika yönüne de değinmem gerekir diye düşünüyorum. Kültür sanat olayları neler olabilir: tiyatrolar, galeriler,

imza günleri, söyleşiler, paneller, açık oturumlar, tartışmalar vb. Ancak ben, yazılarımı kurarken hem söz edeceğim konunun sanatsal yanını öne almak, hem de bunun arkasında dönen bir dümen olup olmadığını saptamak istiyorum. Eğer böyle bir koku alacak olursam, onu da yazmakta olduğum kültür sanat yazısının bir köşesine koymadan edemiyorum. Son zamanlarda işin politikasına fazlaca girer oldum. Çünkü Sait Faik’in “*Yazmasam deli olacaktım*” diye bir sözü vardı yanılmıyorsam. Ben de sanki yazmasam deli olacaktım gibi bir duyguya kapılıyorum. Bir “İzmir Esintisi” yazısını yazabilmek için mutlaka hazırlık yapmam gerekiyor. Diyelim bir kitaptan, bir resim sergisinden ve bir tiyatrodan söz edeceğim. O sergiyi görmeden, ressamla ve o kitabın yazarıyla konuşmadan, o tiyatronun oyuncularıyla, yönetmeniyle tartışmadan hiçbir biçimde oturup onlarla ilgili yazı yazmayı beceremiyorum. Mutlaka gidiyorum, görüyorum ve konuşuyorum. Benim görüşlerimi onlara aktarıyorum, onların görüşlerini alıyorum. Sözün özü bir yazı için en az üç gün hazırlanmam gerekiyor. Elbette ki bu hazırlığın bana katkıları da fazlasıyla oluyor. Sergiyi görmek, ressamla konuşmak, bir oyuna gitmek, oyuncularla yönetmenle konuşmak, tartışmak insanı çok zenginleştiren olaylar. Ama o üç günlük sürenin sonunda da oturuyorum, almış olduğum notlarla izlenimlerimi kısa bir sürede yazıya geçirebiliyorum. Yazmış olduğum yazının artısını ve eksisini bilerek bu işi yaptığımdan kendime de güveniyorum. Bu üç günlük hazırlık süresini yaşamadan da yazımı yazmayı gerçekleştirebilirim. Ama öyle yaparsam kendime, kalemime ve okuyucularıma karşı saygım kalmaz.

EA: Biraz şiirden bahsedelim isterseniz. Sizce şiir genç midir?

DS: Ben şiirin yaşlandığına pek inanmıyorum. Her dönemde taze kalabilen şiirler vardır. Biz bunlara “*evrensel şiirler*” diyoruz. Nasıl evrenselliğin süresi yoksa ve her zamanı kapsayan bir yaşama parçası ise, bazı şiirler için de bunu söylemek elbette ki mümkündür. Ama bazı şiirler de var ki, onlar üzerinden zaman geçince eskiyorlar gibime geliyor. Özellikle sloganvari şiirler ve politik yanları ağır basan şiirler, o politikanın geçersiz olduğu dönemlerde artık şiirsel bir güzelliği taşımasalar bile ilk yazdıkları dönemdeki etkilerini koruyamıyorlar. Bugünün okurunu, özellikle genç okur kesimini, o zamanların şiirleri artık heyecanlandırmıyor. Örneğin 1964’ten 1970’e kadar olan şiirleri biliyorum. Heyecandan yerimizde duramadığımız, sol

kollarımızı havaya kaldırıp sloganlar attığımız günlerin şiirlerini, şairlerini bilirim. Bugün o şiirleri okuduğum zaman artık aynı heyecanı yaşayamıyorum. Hele hele o zamanları yaşamamış olan gençlere, bu tür şiirlerin çok şey verebileceğini pek düşünmüyorum. Ama Attilâ İlhan'ın "Piya"sının hiçbir dönem eskimeyeceğini biliyorum. Sevgi ile ilgili yazılmış bir şiir hiçbir zaman eskimeyecektir. Aragon'un "Elsa'nın Gözleri" yarına kalacaktır. Melih Cevdet Anday'ın "Rosenberg"ler için yazdığı şiiri yarınlara kalacaktır. Bir Orhan Veli'nin dili eskimiş gibi gözükse de bazı şiirleri yarınlara kalacaktır. Bunlara benzer yüzlerce şiirden söz edilebilir. Örneğin, "Anabelle" şiiri geldi aklıma. Bugün o şiiri bilmeyen şair yoktur. Hele ki bizim kuşağımızda o şiiri ezberlememiş olan yoktu. Şimdi bir bakıyorum da eskimemiş şiirler olarak aklıma hep sevgi şiirleri geliyor. Sevgiyi başa oturtmuş, sevgiyi duyumsatan şiirler eskimiyor. Aynı şey öykü ve romanlar için de söylenebilir. Politika hep vardır ama bazı politikalar eskir. Eskiye bir politikanın sloganı olan şiir de zaman içinde eskiyecektir.

EA: Bu anlamda genç şair tanımlaması yalnızca yaşa bağımlı olarak kullanılıyor...

DS: Evet doğrudur. Bana göre yanlış kullanılıyor tabii. Bir şair yetmiş yaşında da on sekiz yaşın duyumsamalarıyla dizelerini kullanabilir, sevgiyi yorumlayabilir ve insanın içinde bir değişiklik yaratabilir. İnsanın içinde değişiklik yaratabilmek olayı... yani bir şiiri okumadan önceki Ahmet ile o şiiri okuduktan sonraki Ahmet arasında bir fark yaratabilme durumu, bana göre hiçbir zaman o şiiri yazan kişinin yaşıyla orantılı değildir. Bu bir ustalaşma işidir. Bu ustalığı kimileri otuz yılda tamamlar, kimileri otuz ayda tamamlar, kimileri de tamamlayamaz. O bakımdan nasıl şiirin yaşı olmazsa, ben şairin de yaşı olmaz diye bakıyorum. Ama koşulum var tabii. Gereken olgunluğu elde etmiş şairler için bunu söylüyorum. Hâlâ yetmiş yaşında olup da amatör kalan, manzumeler yazan, güvercinlerin çektiği manileri yazan şairler de vardır. Oysa on dokuz, yirmi yaşında olup altmış tane yaşlı şaire taş çıkartacak olgunlukta, içi sağlam, dili sağlam şiirler yazan gençler de vardır. Ama şu da söyleniyor tabii, yetmiş yaşında duyulan bir aşkla yirmi yaşında duyulan bir aşk arasında ve bu şiirlerin sahiplerinin yazdığı şiirler arasında

bir farklılık yok mudur? Elbette vardır. Zaten şairlerin eskimemesinin bir sebebi de bana kalırsa, o yirmi yaşındaki genç gibi duyumsayabilmeleri ve onu on sekiz yaşındaki bir kişiye, on sekiz yaşında biri yazmış gibi okutabilmelerindedir. Eğer okutabiliyorsa, "bizim zamanımızda" lafını pek kullanmıyorsa ve eski sevdalar ile yeni sevdalar arasında çok büyük farklar görüp, kendi zamanının sevdalarını bugünkü sevdalardan hep üstte görmeye kalkışmıyorsa, sevginin de eskimeyeceğine inanıyorsa ve öyle şiir yazıyorsa, o zaman onun yazdığı şiir ve o şair eskimemiştir.

EA: Louis Aragon, "Her imge bir tufan yaratmalıdır" diyor. Sizce böylesi bir şiir de o tufanın sancısıyla mı yazılıyor?

DS: Ben şiirin anlatmadığına ve anlatmaması gerektiğine inananlardan biriyim. Şiir bana göre duyumsatan bir olaydır. Anlatan bir şey değildir. Çünkü bu noktada anlatıyı, "düzyazıyla anlatı" ve "şiirle anlatı" olarak ikiye ayırmamız gerekirdi. Anlatıda bir düzlük söz konusudur. Oysaki bir şiir, düzyazı gibi yazılmış olsa bile, içinde tufanlar yaratan imgeleri yoksa, o zaman o, şiir değildir. Evet, ben şiirin, insanın içinde Aragon'un söylediği gibi tufanlar yaratan bazı şeylerden ortaya çıktığına inanıyorum. Çünkü tufanın normal insan yaşamında bile çok büyük değişiklikleri vardır. Yani İzmir'in bundan iki, üç ay önce yaşadığı sel tufanı başlamadan bir dakika önceki İzmir başkaydı, o tufandan bir dakika sonraki İzmir başkaydı. İşte şürdeki tufan da o sel gibi bir şeydir. Bir akmaya başladığı zaman her şeyin yerini değiştirir. Sözcüklerin yerini değiştirir, gözlerinizin, kulaklarınızın yerini değiştirir. Teninizde haz duyduğunuz yerleri bile değiştirir. O tufan böyle bir tufandır işte. Daha önce şu eli ben tutarım bir şey olmaz da, o tufana yakalanmış biri tuttuğunda çok başka bir anlam ifade eder. Eğer o tufanı yaşamamışsanız herhangi bir göz daima size aynı şeyleri duyumsatır, ama tufanı geçirmeye başladığınız andan itibaren sizi sürükleyip götürdüğü ve bırakacağı yere kadar artık gözleriniz, o gözlere başka türlü bakar. Şiirin tufandan doğması öyle zannediyorum bir şiir tufanından doğması olayıdır. Yoksa bir doğa olayı değil gibime geliyor(!)

EA: Bir dönem Edip Cansever ile Cemal Süreya arasında gerginlik yaratan bir "kısa şiir tartışması" olmuş. Sizin kitaplarınızda istisnalar olsa da kısa şiirler daha belirgin durumda. Şair için böyle bir tercih söz konusu olamayacağına göre, buna sebep aramak da anlamsız mı?

DS: Bunu ben bir kabul ediş biçimi olarak algılıyorum. Ama temelde yatan başka bir düşüncem var. Şiir uzamaya başladığı zaman işin içine hikâye girecek gibi bir korku taşıyorum. Çünkü küçücük bir kapsülün içerisine siz, patladığı zaman on binlerce insanı öldürebilecek bir şeyler sıkıştırıyorsunuz. Kapsülün boyu büyüdüğü zaman ölenlerin sayısı azalıyor. Çünkü kapsülün içindeki doku, ipeksi bir doku olmaktan çıktığı gibi, etamine benzer başka bir dokuya dönüşüyor. Bu benim öznel düşüncem, ama şöyle düşünüyorum da Nâzım Hikmet'in "Kurtuluş Savaşı Destanı" dahil bugüne değin, çok uzun yazılmış şiirlerle kısa yazılmış şiirler arasındaki vuruculuk bakımından etkinin kısa şiirlerden yana olduğunu görüyorum. Bir de bir laf daha vardır: "Çok para haramsız, çok söz yalansız olmaz" diye... Ama bir gün karşıma yüz sayfalık iyi bir şiir çıkarsa ben de bu sözümü geri alırım.

EA: Biraz da yeni şiir kitabınız "Nar Fidem"den bahsedelim isterseniz. Kitabınızda söküklerinizden söz etmişsiniz. Söküklerinizi nasıl onarıyorsunuz?

DS: Her insanın yaşamında büyük küçük sökükler olduğuna inanıyorum ve bu söküklerle ben bir şeyi duyumsatmak istedim: eksiklerimi... Her insan bu eksiklerini gidermek ister. Ama bu onarma istemini de iğneyle iplikle değil, daha çok para kazanmak suretiyle değil, daha çok güzel şey üretebilmeye çalışmakla gerçekleştirmeye çalışıyorum. Bu bazen gül kokusu oluyor, bazen yağmur sesi oluyor, bazen bir uçurtma hışırtısı oluyor, bazen tepe taklak düşen bir uçurtmanın düşerken yaşadığı hüznün oluyor, bazen bir ayrılık, bazen bir kavuşma oluyor, bazen bir sevgiliye ulaşmak oluyor, bazen de bir özlemin gerçekleşmesi oluyor. İşte o anlarda ben söküklerimi dikmeye başladığımı hissediyorum. Söküklerimi diktığım zaman daha çok bir tamamlanmışlık duygusu yaşıyorum. Sanki sökülmiş olan yerlerimden dışarı taşıyorum ve o sökülen yerlerimi şu nitelemeye çalıştığım şeylerle düzeltmeye başladım mı, birdenbire tamamlanmışım ve yeniden söküksüz

halime dönüyormuşum gibi bir duyguya kapılıyorum.

EA: Yazdıklarınızda hüznün ve umut, başlangıçlar ve bitişler bir arada sanki... Bunu neye bağlıyorsunuz? Yoksa bu benim yanılsamam mı?

DS: Bu soru bana çok sorulan bir soru. Özellikle benim şiirimde sizin de bulduğunuz gibi hüznün çok yakalanır. Yalnızlık da çok yakalanır. Doğrudur, bu iki temayı yakalayan kişiler doğru şeyleri yakalamaktadırlar. Ama ben yalnızca sanatın değil, insanın bile hüznünden, yalnızlıktan ve acıdan meydana geldiğine inanıyorum. Neşe insan yaratmaz. Açlıklar, hüznün ve yalnızlıklar yeni durumlar yaratır. Yaratılan bu yeni durumların içerisinde gülmece de vardır, tek başına olmanın dışında kalabalık olma durumu da vardır. Açlığın dışında tok olmayanlar da vardır. Ama şöyle bir düşünün: Bugüne değin yalnızca bizim ülkemizde değil, yeryüzünde üretilmiş beş bine yakın fıkra olduğu söyleniyor. Kimisi kara güldürünün fıkralarıdır, kimisi de ak güldürünün(!) Ama ben içerisinde hüznün ve yalnızlık olmayan henüz hiçbir fıkraya rastlamış değilim. Şu yaşa gelinceye kadar hiç değilse iki bine yakın fıkra duymuş ya da anlatmışımdır. Hiçbirisinde yalnızca gülmecenin var olduğu bir yan karşıma çıkmamıştır. Geçenlerde

benden Nasreddin Hoca Operası'nı sahneye koyarlarken bir yazı istediler. Ben orada da yazıma "gülmecenin hüznü"ne dair bir başlık koydum. Çünkü ben kendimizden geçercesine, gözümüzden yaş gelircesine güldüğümüz anlarda bile hüznün gizli olduğuna inanan biriyim. Çünkü o hüznün yoksa, gülmecenin var olabileceğine inanmıyorum. Onun için benim şiirlerimde de hep hüznün vardır. Hüznün var olmadığı bir şiir düşünemiyorum. Yalnızlık olmasaydı insanların şair olabileceklerine de inanmıyorum. Üretkenlik bence

hüznünde, yalnızlıkta ve acıdadır.

EA: Belki de buna bağlı olarak şiirinizde aşka ağan, "hüznünle harmanlanmış bir lirik kimliği" büyütüyor ve onu eğitiyorsunuz...

DS: Doğrudur. Yine bir önceki soruya döneceğim. Aşksız bir şiir olabileceğine de inanmıyorum. İster kavga şiiri yazın, ister slogan şiiri içerisinde ya umut vardır ya da umutsuzluk. Yani içerisinde bizi hüznün götüren bir yan mutlaka vardır. O nedenle de benim şiirlerimde bunlar hep ön planda yer tutar. Ne var ki

az önce de söyleyecektim unuttum: Benim şiirimde hüznün, acı ve yalnızlığın yanında umut da vardır. Benim şiirim umutsuz bir şiir değildir. Umutsuzlukla biten ve tümüyle karamsarlıktan yana olan, içerisinde barış, sevgi ve umut olmayan şiir yazmamaya çalışıyorum. Sevgi acı verir ama tatlıdır. Ben bu gizli umutlu yanı şiirlerime saklamaya çalışıyorum. Açık açık söylemem belki ama birazcık dizeler ve sözcüklerin derinliğine inildiğinde bunu yakalayabilir insan. Başarabildiysem ne mutlu bana...

EA: “Nar Fidem”de babanız birçok şiirde imgelem olarak yer almış; hatta altıncı bölüm babanıza adanmış. Şiirin sesi bize “bir yaz sonu türküsü” söylese de birkaç cümle ile küçük bir anınızı paylaşmanızı istesem, çok mu ileri gitmiş olurum?

DS: Babamla ilgili bir anı değil mi? Anlatmaktan daima onur duyduğum küçücük bir anımı nakledeyim: Babam çok sert bir insandı ve biz yoksul bir aileydik. Çok dayağını yedim babamın. Babam kundura eskicisiydi. Kunduracı bile değildi. Yani yeni kunduralar üretmiyor, kundura tamir ediyordu. Biz o yoksul günlerimizde kâğıttan toplar yapardık. İkinci Dünya Savaşı yıllarıydı. Gazete bile bulamazdık. O gazeteleri çöplükten toplar, üzerlerini iplerle sarar, onlarla futbol oynardık. Mahallemizin varsıl çocuklarının elinde irice lastik toplar olurdu ve onlar sokağa çıktıkları zaman kuracakları takıma hangimizi alacaklar diye büyük bir özlemlerle yüzlerine bakardık. Hoşlarına gidebilmek için akla gelmedik şaklabanlıklar yapardık. Onlar kendilerine pas verecek, gol attıracakları seçerlerdi. Bizler de kenarda birisi sakatlanacak da oyuna gireceğiz diye beklerdik. Günlerden bir gün, nasıl olduğunu anımsayamıyorum, bana da bir lastik top alındı. Toplar da o zaman öyle güzel şeylerdi ki, yere vurulduklarında “çın, çın, çın” diye ses çıkarıyorlardı. Bu ses insanda inanılmaz bir özentiyi yaratırdı. Kucagımda topla çıktığım zaman, o varsıl çocuklara gösterilen ilgi birdenbire bana döndü. İşte o zaman onların neden kendilerine gol attıracak insanları seçtiklerinin farkına vardım. Varsıl olmak aynı zamanda bencil olmak demektir. Topun alınışının ikinci günü babam: “Nerde topun?” dedi. “İçeride” dedim. “Git getir” dedi. Gittim topu getirdim. Aldı, yanına koydu, “Bundan

sonra top yok sana” dedi. Öyle deyince kaynar sular döküldü başımdan. “Neden yok?” deyince, “Sen bunu şimdi iyi kullanamazsın, diken batırırsın, çiviye sokarsın, patlatırsın” dedi. “Peki ne zaman oynayacağım ben? Niye alındı bu top?” diye sorduğumda: “Konuşma, git yerine!” dedi bana. Konuşmak mümkün değil tabii. Konuşsam dayığı yiyeceğim biliyorum. Gittim içeride odamda ağladım, ağladım... Ağlarken uyumuşum. Ama babamla küsüştük. O yemek yerken ben sofraya oturmuyorum, evdeyken odadan dışarı çıkmıyorum. Küsüz. Aynı evin içinde küsüz. İki ay sonrasıydı herhalde, babama sefer taşıyla yemek götürdüm dükkâna. Çok sıcak bir ağustos günüydü, şakır şakır da terlemiştim. Yüzüme baktı, “Çok mu yoruldu?” dedi. “Çok sıcak” dedim. “Otur şöyle bakayım” dedi. Karşısına oturtturdu beni, sefer tasımı açtı. “Hadi gel beraber yiyelim” dedi. “Yemeyeceğim ben” dedim. “Hâlâ küslüğümüz geçmedi mi?” dedi. Ben de yüzüne bakıp hiç cevap vermedim. “Dur bakalım şimdi geçecek mi küslüğümüz?” dedi. Tezgâhın altına doğru eğilip bir şey aldı, ama ben göremiyordum. “Bunu beğenecek misin bakalım?” dedi ve bir top çıkardı. Babam ömründe futbol topu görmemişti. Gazetede ki futbol topu resimlerine bakıp futbol topu kesmiş birinden. Onu karşısına koymuş ve futbol topunun derilerinin dikişlerine kadar benzer dikişlerle topuma deri kılıf dikmiş. Renk renk deriden oluşan ve yalnızca şişme yeri açıkta kalan bir top. “Al bakalım!” dedi. İşte o zaman o babanın hiç unutulmayacak bir baba olduğunun farkına vardım.

EA: Böyle duygu yüklü gerçek bir öykünün üstüne konuyu değiştirmek benim için güç olacak. Tekrar şiire dönmek istiyorum. Sizce günümüz şiirinde eleştiri - eleştirmen eksikliği var mı?

DS: Nurullah Ataç döneminde düşünecek olursanız vardır. Ama bugün yine şiir eleştirileri yapan ve benim de beğendiğim eleştirmen arkadaşlarım da var. Eleştirmen yalnızca eleştiren insan değildir. Sanatçıyı aynı zamanda yetiştiren insandır. Bu açıdan baktığımız zaman bugün böyle bir eleştirmenimizin varlığından söz etmek herhalde olası değil. Ama böyle bir eleştirmene giderek yaklaştığımızı ve o eleştirmenin bir gün zuhur edeceğini zannediyorum.

EA: Bu soru hep sorulur. Zor bir soru olduğunu da biliyorum, ancak okuyucular ustaların bu konu hakkındaki görüşlerini merak ediyor olmalılar. Sizce dünden bugüne Türk edebiyatında ne kazanıldı ve ne kaybedildi?

DS: Şurası bir gerçek: Dünden bugüne Türk edebiyatı çok olumlu bir yol aldı, buna inanıyorum. Yani altı yüz yıllık Divan Edebiyatı dahil, Tanzimat Edebiyatı, Servet-i Fünun, Edebiyat-ı Cedide, Milli Edebiyat ve ondan sonra gelen bütün edebi cereyanlar, Birinci Yeniler, İkinci Yeniler ve günümüz edebiyatı... Divan Edebiyatı'nın 1839'da bittiğini düşünürsek, yedi yüz altmış yıllık bir Türk edebiyatından söz ediyorum. Türk edebiyatı'nın bugününü altı yüz yıl öncesinin edebiyatı ile karşılaştırma olanağı bulduğumda, bugünün edebiyatının geçmişin edebiyatına göre daha zengin ve insana yakın olduğu fikrindeyim. Türlerin kendi içsel gelişimleri açısından çok daha ileride olduğuna, dünya edebiyatını daha yakından tanıyabilmenin kazandırdığı birçok şeyin varlığına inanıyorum. Edebi akımlarının bizde etkisinin görülmesiyle birlikte bir çoğalmanın var olduğu kesin. Dili kullanma, insana bakış ve değerlendirme açısından birçok olumlu yönde değişikliklerin olduğunu düşünüyorum. Ama bugünün dünya edebiyatı ile Türk edebiyatını karşılaştırmak söz konusu olunca, durum değişiyormuş gibime geliyor. Biz henüz dünya şiirini birkaç örneğin dışında yakalayabilmiş değiliz. Hele dünya romancılığı konusunda bir iki isim haricinde Türk romancılığının epeyce geride kalmış olduğu kanısındayım. Talât Sait Halman bundan bir süre önce yazdığı bir yazıda dünyanın neresine giderseniz gidin "Türk edebiyatı" denilince akla üç isim geldiğinden bahsetmiş: birincisi Nâzım Hikmet, ikincisi Nasrettin Hoca, üçüncüsü de Aziz Nesin... Eğer koca bir Türk Edebiyatı içerisinde hâlâ dünya edebiyatında bir Nâzım, Aziz Nesin ve Nasrettin Hoca ile anılıyorsak yerimizi belirleme açısından bu üç ismin bizlere çok şey anlatıyor olması gerekir. Ayrıca benim öznel kanaatim: Ben bugün Türk öykücülüğünün dünya öykücülüğü içerisinde önemli bir yeri olduğuna inanıyorum. Bizim öykücülerimizin çok ünlü olan öteki ülke öykücülerinden geride olmadığını düşünüyorum.

EA: Edebiyatımıza onlarca yapıtıyla değer katan Necati Cumalı'nın sizin için ayrı bir yeri olmalı. Yazılarınızda adı sıkça geçiyor. Bir anınızı daha paylaşmanız bizleri mutlu edecek.

DS: Necati Ağabey ile tanışmamız edebiyat heveslisi olduğum günlere gider. Henüz yaşam

on dokuz, yirmi iken, yanılmıyorsam, Necati Ağabey kalkışmıyorsa; Varlık'tan öykü ödülü kazanmıştı. Yıl da 1956-57 olsa gerek. Biz iki edebiyat heveslisi kitap çıkarma kaygısına düştük. O zaman Necati Ağabeyden bize yardım etmesini istemiştik. Çünkü bizim kitap çıkarmayla ilgili hiç deneyimimiz yoktu. O bize bir akıl verdi: "Çocuklar," dedi, "şimdilik kitap çıkarmayı bir yana bırakın, kitaba vereceğiniz parayla Türkiye'yi dolaşın. Türk insanını hatta 'insan'ı tanımaya çalışın, insanların hangi dilde konuştuklarını öğrenmeye çalışın. Ondan sonra kitap kendiliğinden gelir bir gün. O büyük bir sorun değil, kitap yayımlanır" dedi. O zaman biz Necati Cumalı'ya çok kızmıştık. Bizi kendine rakip görüyor, bizim kitap bastırmamızı istemiyor demiştik. Çünkü her ikimizin de o sıralarda birçok dergide yazımız, şiirimiz yayımlanmıştı. Kendimizi de o nedenle edebiyat heveslisi gibi görmüyorduk. Biz basbayağı koskocaman edebiyatçılardık. Yolda giderken bile bizi tanımayışlarına şaşırıyorduk. Sonraları, Necati Ağabey ile arkadaşlığımız oldu. Oturup birç, tavla oynadığımız günler oldu. Kendisine bu olayı anlatınca, "Ulan, bugün gelseniz gene aynı şeyi söylerdim size" derdi. Necati Ağabeyle imza günlerinde, kamplarda birlikte olduk, birlikte sarhoş olduk. Bunlar benim için büyük bir onurdu. Necati Cumalı benim için ne kadar güzel öyküleri ve romanları olursa olsun, hep bir şairdir; şair olarak ağabeyimdir, ustamdır.

EA: Son olarak yeni bir kitap hazırlığı var mı? Bir anı kitabı mesela?

DS: Bir anı kitabı var. Bu anı kitabı edebiyat dünyasıyla ve TRT ile ilgili anılardan oluşacak. Bir de sizlere anlattığım babamla olan anımdan doğan "Lastik Top" adlı bir öykü kitabı hazırlığı içindeyim. İki çocuk romanı daha var. Önceden yazdığım "Çılgın Geliyor" adlı çocuk öyküsünün devamı olacak bir dizi öykü kitabı projem var. Bir şiir kitabı hazırlık bekliyor, bir de o var. Bir şeyler çıkıyor işte! Elimden geldiğince yazmaya çalışıyorum. Tabii bu arada gazete ve dergilerde de yazıyorum. Bir de "Seslerinden Tanıdıklarımız" adlı ilginç bir kitabım var. Düşünsenize yıllarca tiyatro camiasında, sinemalarda seslendirme görevleriyle yer edinmiş önemli isimleri görünce tanıyamıyoruz da, seslerini duyunca "Aaa, bu da şu filmdeki komiser filanca değil miydi?" diyoruz. Bakalım, bu kitabın sevileceğini umuyorum.

EA: Bana zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederim. İyi günler. ■

Halil Cibran ve Mistisizm

Zafer Yalçınpınar

Arkadaşım adamı bana gösterdi: “Memleketimizin en bilge adamı bu!”

Bunun üzerine, arkadaşımdan ayrılıp kör adama doğru gittim, onu selamladıktan sonra konuşmaya koyulduk,

– Siz hangi bilgelik unsurlarına göre yaşamınızı ayarlıyorsunuz?

Kör bilge cevapladı:

– Ben gökbilimciyim.

Sonra da elini göğsüne getirerek sözünü tamamladı:

“Tüm bu güneşlerle ayları ve yıldızları gözlemlerim.” *

1881’de Lübnan’ın Bkarre kentinde doğan Halil Cibran, 48 yıllık kısa yaşamında Ermiş (The Prophet), İnsanoğlu İsa (Jesus, The Son Of Man) gibi edebiyat tarihine geçecek birçok eserin yazarı olmanın yanı sıra, doğu mistisizminin kendisinde yarattığı duyarlılığı tuvallere geçiren bir ressam olarak da karşımıza çıkmaktadır.

1918’de yayımlanan Deli (The Madman) adlı eserinden aldığımız yukarıdaki kısa alıntı bize Halil Cibran’ın eserlerine yansıyan felsefi kimliğinin genel karakteri hakkında fikir vermektedir. Halil Cibran, insanı tanrıya götüren tek yolun kendi öz varlığından (içsel varlık) geçtiğine inanan doğu mistisizminin etkisi altındadır. Halil Cibran’ın eserlerine yansıyan temel düşünce tüm evreni ve varoluşu kapsayan kutsal bir büyüklükle bütünleşme arayışıdır. Halil Cibran için Tanrı ölümün, zamanın ve değişimin ötesinde var olan gerçekle bütünleşmektir. Bu bütünleşme ancak insanın kendi özüne ulaşmasıyla gerçekleşir. Halil Cibran 1923 yılında May Ziyade’ye yazdığı mektupta varlığın, düşünce ve öz olarak ayrılması gerektiğinden bahseder:

“Ruhlarımız asla kavga etmez. Sadece düşüncelerimiz kavga eder. Ruhumuz düşüncelerimizden çok önce içimizde yüce bir öz oluşturdu. Düşüncenin işi düzenlemedir ve ruhumuzda yeri yoktur.” *

Tanrıyla bütünleşme ya da mistisizmin temel düşüncesi olan kutsal varlıkla buluşma Halil Cibran’ın resimlerinde de kendini göstermektedir. İnce çizgilerle oluşmuş resimlerdeki yalınlık insanın tanrının parçası olan özü, yakarış ise tanrıya

ulaşma isteğini simgeler. Çizimlerdeki insanlar “öz” ü simgelediğinden çıplaktır. Halil Cibran çıplaklığın “öz” niteliğinden “Deli” adlı kitabının aynı adlı öyküsünde bahseder:

“Tanrıların doğumundan oldukça önceydi. Derin bir uykudan uyandığımda maskelerimin, benim şekil verip yedi yıldan beri taşımakta olduğum yedi maskenin çalınmış olduğunu

gördüm... Kutsa! Beni maskelerimden sıyrırmış olan hırsızları bile kutsa tanrım.” *

Bu noktada Halil Cibran’ın panteizm ve Spinoza’dan etkilendiği anlaşılmaktadır. Spinoza giysiler hakkında şunu söylemiştir: “İnsan temiz bir elbise giymekle değer kazanmaz. Fani şeyleri kıymetli bir zarf içine koymak sağduyuya aykırıdır.”

Bazı eserlerinde doğu mistisizminin öğelerini yansıtırken klasik batı felsefesinin sokratik iletişim metoduna başvurmuştur. Doğu mistisizmini Hıristiyan efsaneleri çerçevesinde sunmaya çalıştığı kitapları, dönemin din adamları tarafından oldukça sert tepkilerle karşılanmış, hatta kendi ülkesinde kitapları toplatılıp yakılmıştır. Bu olayın üzerine May Ziyade’ye yazdığı mektupta mistisizmin görünmeyen huzurundan şöyle bahseder:

“Ruhumun mağaraları hakkında ne söyleyebilirim? Başımı dinleyecek başka bir yer bulamazsam ruhumun mağaralarına çekiliyorum. Eğer bu mağaralara girecek cesareti bulan insanlar olursa, orada sadece bir insanın dizleri üstünde ettiği duaları bulacaktır.” ■

* Kaynaklar:

Halil Cibran, "Deli", Yön Yayınları, 1997, s. 53

Halil Cibran, "Aşk Mektupları", Anahtar Kitaplar, 2000, s. 94

Halil Cibran, "Deli", Yön Yayınları, 1997, s. 9

Halil Cibran, "Aşk Mektupları", Anahtar Kitaplar, 2000, s. 27

KALSA DA GİTSE DE

her şey geçer her şey biter
kalmaz aşkların da ortası
sihirler ustası
sözcük satıcısı
bir büyü yap benden herkese
duble olsun

rakıyı mercek yapıp şiire bakan
maviyi buzlaştıran, kayayı dumanlaştıran
ben miyim sen misin her şey mi deliliği berraklaştıran

ah çok yazık deme
acınması gerekmez
birçok tarihi vardır kullanılmamış aşkları olanın
ortadan başlamayı göze alanlara açık kitap
ve son satıra ulaşmayı beceremeyen utangaçlık için
bir duble fazladan için

usta!
kalsın!
bırak!
akmasın benden sözcükler
içinden bi bok geçmeyen bu şehre
bırak kalsın aç gözünü, gör diyen herkes

elinden tutunca o eski sapsarı yazların akşamı sokakların tozlu su kokusu
alır da götürürken seni mavi -belki de maviyi bu yüzden hiç sevmedin- ışıklı gelecek yollara
bırak kalsın
istemeyen birine otostop çektiremezsin aşkın uçurumuna

kumaş desenlerinde art arda çiçeklenen bir ömrü
koyup da gidiyorsun
herkesin geçtiği kimsenin durmadığı o tren yolları kaldı mı?
yoksa şimdi solarken bir gülücük dudağımızda yerini alan o kırılgan faslı mı?

anladım yine bahar geliyor
ondan dayanamayışın bu gri renge
her şey bitiyor herkes gidiyor
utanmadan yine geliyor bu namussuz bahar

usta!
bir şiir çek duble olsun!
gözlerimi verdiğim bilgi tanrısı mademki beni değil annemi doğruluyor
mademki memleketlim Melahat üzerine okuduğum şiirler çoğalıyor
söylenen her sözcük yalnızca bir öncesine yapılmış atıf oluyor
gelişme bu değilse eğer başka hiçbir şeydir diyenler hep kazanıyor

gökgözlüsihirleriniyeryüzlütanrıçası
uyumalı şimdi
uyumalı ve unutmalı

Arzu Çur

SUNU

Deniz Sarsıntısı adlı kitap, denizin içindeki canlıların ve onun sürekli yenilenmesinin kutsanmasıdır. Neruda'nın Kara Ada'da bulunan evinde, Şili kıyısı boyunca yaptığı uzun yürüyüşler sırasında yazılmıştır ve bu kitabın, Neruda'nın *Kumdaki Ev* ve *Şili'nin Taşları* adlı kitaplarıyla çok sıkı bağları vardır.

Şili'li yazar Marjorie Agosin, Neruda için, “Onu sabahları, Pasifik Okyanusu'na saatlerce bakarken görmeye alışmıştık. Burada ozan kocaman defterlere yeşil mürekkebiyle bir şeyler yazardı. Şiiri burada kök salıp denizin her sabah yeniden doğuşunu karşılardı” demiştir.

Deniz Sarsıntısı'ndaki şiirler 1969'da yazılmıştır ve 1970'de İsveçli sanatçı Carin Oldfet Hjertsonsson'un gravürleriyle çok az sayıda basılmıştır. Bundan ötürü kitap unutulmuştur ve Neruda bibliyografyalarına katılmamıştır. Kitap, 1990'da, Neruda'nın Santiago'daki evinin kitaplığında yeniden ortaya çıkmış ve 1991'de Şili'de yeni baskısı yapılmıştır.

ALBATROSLAR

Denizin kapısını
deniz diplerinin
iki albatrosu koruyor.
Kapıyı araladılar biraz,
deniz çıkıverdi ortaya,
sonra açtılar kapıyı sonuna kadar.

İküki'den sesleniyor balıklar;
Valdivostock'a kadar uzanan
ve ayağımın dibinde köpüren
okyanustan geliyorlar.

Nöbetçi balıklar
uzun kılıçlarıyla
kapadılar kapısını denizin,
okyanusun düzeni bozulmasın diye
geçtiler yerlerine.

BALIK PAZARI

Balıklar asılı duruyor kuyruklarından,
sergilenen balıklar parıldıyor,
ortaya koyuyorlar görkemlerini,
ölü yengeçler meydan okuyor yine.
Büyük, değirmi tezgâhın üzerinde
arasında balık pullarının,
yalnız denizin kendisi eksik.
Ölmez o; asla satılık değil.

GECE GEZEN KEDİLER

Bir kedinin kaç yıldızı var diye
sordular bana Paris'te,
ve ben kaplanlar gibi sürekli
yıldızları gözlemeye başladım:
çünkü çevreyi izleyen iki göz
nabız atışlarıdır Tanrı'nın
kedinin soğuk gözlerinde gizlenen,
iki yıldırım fişkırır birden.

Ama bir yıldız, kuyruğudur
tüylerini kabartmış bir kedinin
ve taştan bir kaplanın,
Antofagasta'nın, kara gecelerde dolanan.

Koyu gecesini Antofagasta'nın
yükseliyor köşelerden
büyük bir yenilgi gibi
toprak yiterken
ve yadsınamaz bu, çöl
öbür yüzüdür gecenin,
öyle sonsuz, bilinmeyen,
yıldızların hiçliği gibi.

Ve kaldırılan iki kadehteki
pırıldar mineraller.

Hiç kedi görmedim çölde:
aşlında, hiç
uyumadım birisiyle
ama gecenin kumlarıyla uyudum,
çölün coğrafyasında
ya da yıldızlarla uzaydaki.

Çünkü onlar
hem küçük buluşlarımdır
ve hem de buluşlarım değildirler.

“Şiir ancak insana dönük olduğu zaman insanca söz olur.”

Asıl adı Neftali Ricardo Reyes olan Şili’li şair 1904 yılında doğdu. 14 yaşında hayranlık duyduğu Çek şair Jan Neruda’nın adını aldı. Bir demiryolu işçisinin oğludur. Şiir dili İspanyolcadır. 1917-1920 yılları arasında ilk şiir denemelerini yapmıştır. İlk şiir kitabı 1923 yılında yayınladı. Santiago Üniversitesi’nde edebiyat ve felsefe öğrenimini tamamladıktan sonra Rangun, Seylan, Singapur, Cava, Arjantin, Barselona ve Madrid’de konsolosluk görevlerinde bulundu. İspanya şairlerinin toplandıkları Cabollo Verde Por La Poesia dergisi yöneticiliğini yaptı.

İspanya İç Savaşı sırasında Cumhuriyetçilerin safında yer aldı. Bu dönemde en önemli dostları Garcia Lorca ve Alberti’dir. Cumhuriyetçilerin safında yer aldığından, hükümet onu Madrid konsolosluğu görevinden aldı. Fransa’ya geçerek İspanya bombalanırken Aragon ile birlikte Yazarlar Kongresi’ni hazırladı. Şili’de Halk Cephesi iktidar olunca ülkesine döndü. Şili’ye başlayan mülteci akınını düzenlemekle görevlendirildi.

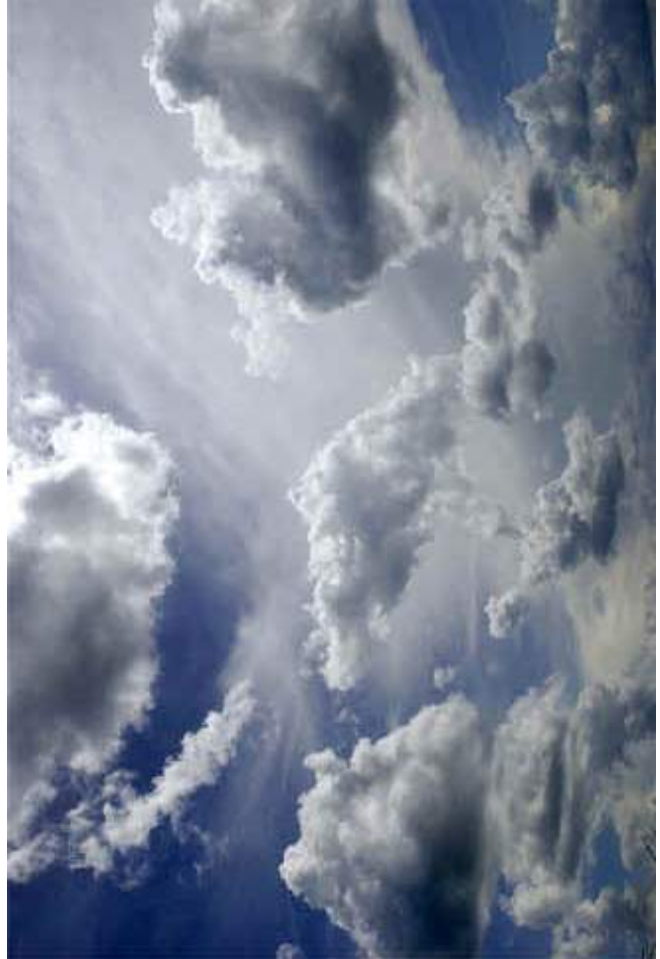
2. Dünya Savaşı başlayınca Meksika başkonsolosu oldu. 1943’te parlamentoya senatör seçildi. Arkadaşı Videla başkan oldu. Ancak onun diktatör tutumlarına karşı geldi ve ülkesinden ayrılmak zorunda kaldı. Videla iktidarı bitince Şili’ye dönüşünde büyük bir halk kitlesi kendisini karşıladı. 1971 yılında Nobel Edebiyat Ödülü’nü aldı.

Tüm dünyada şiirleri diğer dillere çevrilmiştir. Neruda ile postacı Mario Jimenez arasındaki dostluk çok ünlüdür. Bu dostluğu anlatan “Postacı” adlı film ülkemizde de gösterilmiştir. Paris büyükelçiliği sırasında postacı dostuna şunları yazmıştır: “Denizi özleyorum. Kuşları özleyorum. Bana evimin seslerini gönder. Bahçeye gir ve çanları çal. İlk önce rüzgârın hareketiyle sallanan küçük çanların ince seslerini kaydet, sonra büyük çanın ipini beş altı kez çek. Kayalıklarda yürü Mario, dalgaların patlayışını kaydet.” Dostu bu isteğini yerine getirir ve sesleri kaydederek şaire gönderir.

Pinochet döneminde, “Eylül Katliamı” olarak bilinen 1973 olaylarında Neruda’nın Büyük Okyanus kıyısındaki evi basıldı. Bu sırada hasta olan Neruda’nın bir süre sonra öldüğü açıklandı. ■

“Ve çekip gidecekse bu can tenden neden böyle sadık bana iskeletim?”

Soyut deyince aklıma gelenler hep sınırı belirsiz kavramlar oldu; çamur gibi, kil gibi şekil verilmeyi bekleyen. İnsanlığın yüzyıllardır düşünüp de somut kavramlar diye sınırlandırdığı. Bu kavramları, kafamda tam belirginleşinceye kadar, hiçbir zaman olmayacaktı belki ama, onları hep bulanık bıraktım, kafamda belki de insanlığın şimdiye kadar fark edemedikleri vardır diye. Onları hep ilk insanların yaptığı gibi karmaşık düşünüyordum. İlk insanlar da onlara fazla dayanmamış olmalı ki onlara sınırlar koymuş: mitler, efsaneler, tanrılar gibi... İlkçağ filozofları da kendi kafalarındaki bulantıyı korumuşlardı görüntüyü netleştirene kadar. Doğadaki mantığı da böyle görmüşlerdi. Fakat bu bulantının belki de onları körleştirdiğini düşünerek onu sınırlandırmışlar. Ben de kendi sınırimi çizemezsem, belki de çevremın geleneksel düşüncelerini kabullenecektim özgürlüğümü yitirerek. ■

¹ Ulaş Nıkkbay tarafından derlenmiştir.

KÖREBE

Salın ey şehir
Kıskandır beni gecelerinle
Nisan yağmurları yıkarken gamsız bedenini
Süzül kendi içine, kedere, sevince.
Şimdi bir utanç duvarıdır benim gecelerim
Örülür içimde.

Kalabalık hayatım buzdağına çarptı
Yalnızlık yalnızlığımla sevişmede.
Yalnızlık dörtnala şehvet
Dörtnala korku yalnızlığım.
Boş yüreklerin soğuk evlerinde
Kaplumbağa sessizliği batışım.

Dipsiz kuyularda “uyuyan güzel” şimdi seher
Kirlî sorular çırpınıyor sularımda
Cevaplaması zor yaptıklarımı
Pişmanlıklarım peşimde.

Nurduran Duman

YIKIK BİR AKŞAMÜSTÜ

Yıkık bir akşamüstü bıraktın bana
Yazarken ellerim acır
Günden geriye,
Sensizlik kalır...

/Her sonbahar bir umuttur aslında
Açılabilir diye zaman
Hep beklenen
Güneşli bir yaza/

Bilekleri kesilmiş bu şehirde
Kan kaybeder aşk...
Bırakır kendini sayfalara
Bir bilinmez yaratır zihinlerde:
"Gitmek midir çare?"

Kadir Sönmez

[isimsiz]

bilir misin çocuk,
sevgimi dağıttıkça
kocaman olurdu yüreğim.
bir serçe kadar ürkek,
bir umman kadar büyük

Gülay Güngül

[isimsiz]

Kavrulmuş kumların orta yerinde
Kaktüs gölgesinin sesine gel
Ne su gerek bana, ne hava
Bir çift deli göz yeter
Bil ki hiçbir an kutsal değil
Damlanın düştüğü an gibi
Annenin kuru yası
Kaktüsün kuru dibi.

Atay Uludokumacı

AŞK KONUŞUR BÜTÜN DİLLERİ

silme pus
ve buzul

besbelli üşüyorsun

hiç susmuyor
penguenleri
bakışlarının

ah bir dökülse
çözülecek
sularında düğümlerin

duyarsın
derinlerde biryerlerde
insanın insana bölünmesidir yalnızlık

in artık iklimlerime

aşksa o
hiç korkma
nasılsa konuşur
bütün dilleri

Tekin Gönenç

* Yukardaki şiir, Tekin Gönenç'in yakında Varlık-Cep kitaplarınca yayımlanacak olan "Aşk Konuşur Bütün Dilleri" adlı kitabına adını veren şiirdir.

GÖZLERİNE ERİYECEĞİM

Ağlayacaksın dudaklarıma ağla
Ki kurumasın sözcüklerin

Dudaklarımı birleştiren ağını parçaladım
aynamda yürüyen örümceğin
Sim suskuyu kendime sapladım gündüzleyin
Sesi dıştalayıp kuruyamadım
Ve hiçbir aşkın içinde kuru kalamadım

Vahiy oldu puslu gök, acı gri
Tenim daha mor, daha gri.
Beynim daha ölgün, yüreğim acı siyah
Ben, bu uzaklık sonrası
gözlerine eriyeceğim

Vahiy oldu gece'sizlik
Ve sensizliğim, bilmem kaç zamanlı tarihli
Secdeye durdu sözcüklerim
buzul dilimin eriyişine sırt
Ben, bu uzaklık sonrası sesine eriyeceğim
Yitirsem rengini bile, yaşamaktır eriyeceğim
ertelense de o ebedi gülüşünü
Ölmektir eriyeceğim.

Yusuf Varol

İSVEÇ'İN DENİZ GÜLÜ: VISBY

Hamdi Özyurt

Bir mülteci bu kadar benimseyebilir bir kenti; basık bulutlarını, taş sokaklarını, metal mavisini denizini, ışıklarını...

Başlangıçta ikimiz de ihtiyatlıydık. Günlerce uzaktan uzağa süzdük birbirimizi, tepeden tırnağa inceledik sevgisiz. Tanışmıyorduk; o yüzden kaygılıydık, ölçülüydük, tutuktuk. Onunla ne ortak yanımız olabilirdi ki? Ben suydum o kumdu, ben konuşkandım o suskundu, ben esmerdim o beyazdı, ben gençtim o yaşlıydı, ben insandım o kentti. Benim bıyıklarım vardı onun gemileri, martıları, kiliseleri.

Ateşi çalmaya gelmemiştim elbet. Duvarlarına güllerin tırmandığı dar sokaklarında, Astrid Lindgren'in uzun çoraplı kızını arayıp bulmak da değildi meramım. Botanik bahçesindeki binlerce bitki ve çiçeği de görmeye gelmemiştim. Bir kasırgaya kapılıp öylesine savrulmuşum işte.

Sessiz, sakin, rahat, üzgün yıllar geçti art arda ve alıştık birbirimize. Düşlerim karıştı sisine. Geceleri uykusuzluğumu tanıdı; duvarları yumruklarımı, şürlerimi. Ben ona dilimi öğrettim, o bana dilini. Derken ortak yönlerimizi fark ettik: Ben umutlar savurandım avuç avuç, o güvercinler. Ben kendimi içimde tutmaya çalışandım beceriksizce, o yapılarını surlar içinde. Sonra, ikimizi de aynı güneş ısıttı, aynı yağmur ıslattı, aynı ayaz üşüttü. Sır verir gibi duruşu hoşuma gitti. Kırıp önyargılar testisini, sevdik birbirimizi.

Üç bin yüz kilometre karelik cüssesiyle, Baltık'ın soğuk rahminde bir cenin gibi yatan Gotland adasının en büyük şehri olan Visby'nin evleri kutu gibi, cam gibi; her biri bir kartpostal sanki, her biri bir masal evi.

Bahçelerinde serçeler kar tozlarından kuşburnu seçmekte, tavşanlar sokulmakta pencerelerine.

Visby kulağıma, en parlak dönemini bin iki yüzü yıllarda yaşadığını fısıldamıştı bir ara. O yıllarda tüccarlar, mallarını Gotlandlı yoksul köylülerden korumak için, üç bin altı yüz metre uzunluğunda bir sur örmüşler etrafına. Mahzenleri şarapla dolup dolup taşmış Visby'nin; deriyle, buğdayla, kumaşla. Ben onun yalancısıyım.

Tüccarların malları koruma işlevini tam olarak kaç yıl sürdürdüğünü bilemem ama, tarihin ironisi bu, şimdilerde surlar koruma altında. Gölgesi surların yüzüne düşüyor diye kalemi kırılan bir yapının yıkılışına tanık olmuştum. İki gün içinde zavallı yapıdan eser kalmamıştı. Üçüncü günün sabahı, yapının yerinde yeller, karanfiller ve küçük bir taşın altında bir parça kâğıt vardı. Kâğıtta şunlar yazılıydı:

“Sen sevgili yapı, yıllarca bir balıkçıya barınaklık ettin; kirpile, kumrulara, karıncalara sığınaklık yaptın. Ama seni acımasızca yıktılar. Kuşkusuz günahsızdın. Tek suçun yanlış yerde bulunmaktı.”

Üç yüz yıl Danimarka'nın egemenliğinde kalmış Gotland. Zengin bir tarihe sahip. Halkın yalnızca yüzde beşinin kiliseye gitmesine karşın, toplam doksan iki kilisesi var. Bunlardan on altı tanesi Visby'de. En görkemlisi Santa Maria'dır.

Mezopotamya'da doğduğumu bile bile, içinde fani sırtışlı iskeletler, paslı ok uçları ve Vikinglerin çalıp getirdiği madeni Arap paraları bulunan müzesini ikide bir önüme çıkarmasını saflığına verdim Visby'nin.

Bir yüzen bar demirli limanda, adı: Elvis. Kül tablalarında, bira bardaklarında, tuvaletinin aynasında Elvis'in resmi. İçki dağıtan kızın yüzü sevdiğim uzak bir

kenti çağrıştırmasa, ne işim var benim orda her hafta. Ucuz şarap içip ülserimi azdırmaya meraklı değilim ya! Üstelik, “Atla bisikletine gel” diyen dostlarım bile var. Tek başıma kalmam dam altında.

Elli sekiz bin Gotlandlının, Visby’de oturan yirmi bir bininden biridir Marie. Her yaz, adayı ziyaret eden yarım milyon turistten birine bir odasını kiraya verir. Halkın, dönemin giysileriyle katıldığı ortaçağ haftası bittikten sonra kent, yavaş yavaş güz rehabetine gömülür. Ve Marie, her yıl olduğu gibi, süttten kesilen bir kuzuyu başından kurşunlatarak bana hediye eder; tam da büyüyüp gri yünüyle mağrur sembolü olacakken Gotland’ın.

“Sokaklarda ölüm heyulası yok” dedi Visby bir keresinde, “Haydi çık kabuğundan Anadolu kaplumbağası. Bak kızlar gül satıyor büyük meydanda; mısra gibi ince her biri, papatya gibi narin.”

Çıktım baktım, sular kararıyordu erken. Bir bulut takılıydı bacasına, şöminesi içim gibi yanan, buz gibi saydam bir evin.

Bir mülteci bu kadar benimseyebilir bir kenti; içinde “dağ” geçmeyen türkülerini, taze bir yaradan sızar gibi gelen sabahlarını, ay yanığı gecelerini... ■

DAĞITMA SAÇLARINI DENİZİN

Bana hüznü getirip bu sonbaharda
Dağıtma saçlarını denizin
Yeni onardım dağılan yelkenlerini
Şarapla sarhoş teknenin

Teni ipek çarşaf gibiydi bir zaman
Kadırgaları durgun
Ne zaman vursam kendimi koyaklarına
İçimi yalardı yeşille şıvgına kalkmış dokunuşu suyunun

Sonra tufandı
Deliren dalgalarında yabancı korsanlar vardı
Ne kısa sürdü ne uzun

Bana hüznü getirip bu sonbaharda
Dağıtma saçlarını denizin
Kaybolduğum koyaklarında
Korsan tuzaklarından uzak
Dil dile
Minik martılar sevişiyordur şimdi
Geceleyin

Perihan Yakar

SORU

hangi sevgi senin aradığın
yaprak desenli kaldırım taşlarında bıraktığın
aşkını mı gözlüyorsun?

her geçtiğin yerden
böğürtlen kokuları geliyor
yine mi yırtık
bahardan sakladığın çiçeklerle dolu
pantolonun cebi

hayata hangi umutlar bağlıyor seni
bağcıklarına basıp düşüyorsun
ayakkabının
her baktığında başını kaldırıp
mavi beyaz sonsuzluğa

devamlı atlatıp kedi köpeği
alıyorsun kemikleri
sen
hangi toprağa gömüyorsun
kıkırdak yumuşaklığındaki
anılarını

gece yatarken
kapıyorsun kulübenin kapılarını
deniz görmeyen
ve deniz görenlere yol alıyorsun son sürat
kovalarmışçasına zaman
bedenin
kaçarmışçasına
hangi dünyaya koşuyorsun

bir su damlası düştü eline
sanırsın ellerimde ellerin
yoksa sen
yağmur olup da
bulutlardan
taşıyor musun?

heey çocuk
sesin gelmiyor
yaşıyor musun?

Alparslan Nas

SEVSİZ

evsiz bir uçurtma
süzülürdü
rüzgârsız gözlerine

saçların
bulutlu ellerime
dokunurdu

ağlardım
ay gibi ışıdıkça alınına
yakamoz

gül kokusu
sinerdi
geçtiğin yollara

bu kurak, güz kokan
mevsim utanırdı
söylendikçe adın

dokunduğun
isimsiz çocuklar
gülücüklerle boğulurdu

solardı
senden habersiz
seni seven tutsak yürekler

çoğalırdı
sensizliği öğüten
gözyaşı

Fatih Özcan

Bir gün batımı başını yukarı kaldırdığında gördüğü bu çağrışımsız rengin ansızın eriyip içine damladığı anı düşündü. Sanki aradan mevsimleri vagonlara doldurmuş upuzun tarifsiz bir tren geçmişti. Bugüne kalanları küçük sefer taslarına koyup geçmişe ufak bir yolculuk yapmaya karar verdi. Kendi rengi yoktu, saydamdı, yüreğine akanlar çoğu kez zihnine uğramadan yüzünde buluyordu anlamını. Oysa çok sonra anlayacaktı, öfkesinin köpük köpük olup içini acıttığı, dayanamayıp deli sağanaklarla yine kendine yağdığı, takvimsiz onca zamanın kabına sığamamaktan ileri geldiğini... Leylak rengine karışmış pembenin koynuna usulca giren maviyi gördüğünde şaşırılmıştı. Usta bir ressamın paletinden çıkmışçasına anlatıyordu kendisini, bu adını koyamadığı renk. İlk kez gözleriyle dokunduklarında birbirlerine, aynı leylak kokusunun peşinden gideceklerini anlamışlardı. Bileklerindeki zincirleri koparmadan, yeni halkalar ekleyerek başka bir kente doğru yol aldılar. Bilekleri acıdığı anda birbirlerine sürecekleri merhemleri vardı o zamanlar. Bilmedikleri bir kentte geceleri usulca gökyüzüne kaçıp, boşluktan izlediler dünyayı. Yıldızların arasından kayıp derinliğin içinde kaybolmak istediler. Gözlerini kamaştıran hiçbir şey korkutmuyordu onları ya da öyle sandılar! Daha önce bilmedikleri bir tat vardı damaklarında. Sanki tüm yollar aynı patıkaya açıyordu. Mavinin pembenin koynundan usulca sıyrıldığı anlarda giden geminin köpüğüne gizleniyordu diğeri. Hem yanı başında hem de yitirdiği yerdeydi. Akıp giden, kayıp yiten ve yeniden çoğalan her defasında... Bu çağrışımsız renk belki de bu yüzden sırlısklam bir şüre gizlemişti onun adını. Kendi adını da gökyüzündeki bir şölenin orta yerindeki melodiye. Oysa parke taşlarına sığmayacak bin bir çeşit geometrik şekle bölünüyordu zaman. Kimsenin aklına gelmezdi o zamanlar, miladı belirsiz bu masalda kendi rengini hiçbir vakit bilemeyecek olan bu genç adamı ayakta tutacak tek şeyin dijital dünyanın renkli sayfalarından gülümseyen bir şür olacağını. Aklın olmadığı bir düzlükte yaşanırken her şey, gözlerindeki anlamı kelimelere dökmeye çalışırken yapacaklardı ilk hatayı. Geçmişlerine dair ne varsa doldurdıkları çıkınları iştahla açıp

saçacaklardı ortalığa. Sonrasında her biri başka vakitlerde üzerinden geçecekti yalınayak. Böylelikle taşıdıkları yükün ağırlığını aynı sanıp acılarını eş tutacak kadar ileri gideceklerdi. Oysa herkes özlemine duyduğu o her ne ise zannetmeye devam edecekti. Kendi renginden elbiseler dikiyordu kadın bugüne erken kalmışlığın kokusunu bırakarak her tele. Bu da yetmezmiş gibi kendi elleriyle giydirmeye çalışıyordu O'na. Saydamdı elbiseler ve gizlemiyordu O, kimsenin rengini. O'nu hep pembenin mavide dinlendiği mavinin pembede yaramaz bir çocuk gibi şımarıldığı bir ufuk çizgisi aralığında göreceğini sanıyordu. İşte bu yüzden korktu bu çağrışımsız renk kendisine armağan edilenlerden. Çünkü ufuk çizgisinde yaşamıyordu O. Daha çok izliyor, arada bir yanından geçip kendi düşüne seçtiği melodileri mırıldanıyordu. İşte merakını gizleyemeyip çok yaklaştığı bir an dengesini kaybedip küçük bir sarsıntı geçirmiş, çağrışımsız rengin kristalleri bulaşmışken üzerine kendimi kurtarayım derken, uçsuz bucaksız bir denizin içine damlamıştı. Boyalı bir düşün peşindeydi ikisi de. Oysa başka mevsimlerden geliyorlardı. Gece korkuturken birini, bir diğere güven veriyordu. Güneşin kendisini yavaş yavaş tüketeceğini bildiği halde yeniden kendine yağdığı anda daha da çoğalacağını bilen kadın sarı sıcaklardan korkmuyor, diğeryse şemsiyelerle dolaşmakta direniyordu. Biri düzlükte çırılçıplak yaşamak isterken o her ne ise, diğeri çitlerle çevirdiği bozkırında korunaklı giysilerle dolaşmak istiyordu. Kadın kendinden yansıyanların çarpıp geri döndüğü bu çok boyutlu tılsımlı zamanı bugüne taşımaya çalışırken ne kadar yorulduğunun farkında değildi o zamanlar. Aslında genç adamın bu dünyanın koynundan çıkıp geldiği o ilk gün anlamıştı gerçeği. Yatak odasındaki aynayla yüz yüze gelmek istemiyordu bu yüzden. Bundan sonra düşlerinin benzer olduğunu zannederek bekleyecekti. Onca zaman bu dünyaya ait olmadığını düşünmüş, günün birinde kendinden izleri yansıtan bir renkle karşılaştığında da yerçekiminden kurtulup ağırlıksız olabilmenin düşüne yatar olmuştu her gece. Üstelik beklemenin tüm acıların anası olduğunu bildiği halde. Köşelerini yuvarlamaya çalıştığı dairesel bir zamanda birbirine en yakın,

birbirine en uzak yerlerde evcilik oynayarak geçiyordu zaman. Her şeyin bir oyun olduğunu yine her şey bittiğinde anlayacaktı. Yaşamındaki tüm oyunlarda sürekli ebe olmaktan sıkılmıştı. Bu yüzden çekip gidebilme, kendini koruyabilme özgürlüğü de elinden alınmış oluyordu. Oysa bu tuhaf oyunlara giriş biletlerini veren de her daim kendisiydi. Kıyıları dinginleşirse kimseler yüzmez sanıyordu onunla. Bunun derin bir yalnızlık kaygısı olduğunu yine daha sonra anlayacaktı. Zannedilenin beklenen olmadığını gördükçe daha bir derinleşip kabarıyor, öfkesi kıyıları yerle bir etmeye yetiyordu. Genç adam zaten hep kıyılarda dolaştığından yalnızca öfkeden pay alabiliyordu. Derinlere ancak kıyıya vuran dalgalarla binip gelebildiği o ender zamanlarda, kıyıdaiken topladığı tropik meyveleri de beraberinde getiriyor, böylece belki de yalnız aromasıyla avundukları o tadı yaşatmaya çalışıyordu kısa bir süreliğine. Kadın üzerinde arsızca oynayan yakamozların ay ışığından olduğuna inandırmıştı kendisini onca zaman. Oysa bileklerindeki zincirle yol aldıkları kentin, artık iyice solmaya yüz tutmuş, küskün ışıklarıydı bunlar. Gün ağarmaya yakın usulca gidiyordu genç adam bugünde yaşamak üzere. Kendince haklıydı. Dünü olmayan elbet bugünü yaşamak isteyecekti. Üstelik gece kendi rengine boyuyordu renkleri, bu yüzden güneşin ortasında oturamazdı. Geride kalan kentin solgun ışıkları da ondan yanaydı. Önceleri gidişlere sessiz kalıyordu kadın. Zamanla homurdanmaya yeniden kabarmaya başladı. Bir gün batımı ansızın düştüğü gibi bu kez de dalarsa derinlere boğulacağından emindi genç adam. Böyle bir riski hiçbir vakit göze alamayacağını anlıyordu artık. Onlarca gereksiz sözcük girmişti büyüünün içine, bu yüzden de gerçek oluyordu her şey. Kendi rengini bulamadığından bugünden elbiseler giyiyordu genç adam. Hatta bir zamanların davetsiz misafirleri olan kardelenlerden bile sorumlu tutmaya başlamıştı kadını. Üzerlerinden hoyratça geçmeye başladı. Aslında kendisine bir isyandı tüm bunlar. Ayaklarının altından kayıveriyordu her şey. Büsbütün korkmaya başladı. Dahil olamıyordu hiçbir yere. Direndikçe karmaşıklıyordu her şey. Paletin içindeki renkler darmadağın olmuş balçık kıvamında bir acıya dönüşüyordu her geçen gün. Düş hiç başlamadan sona eriyordu... Başına ne geldiyse hep dünyayı değiştirme umudunun hiç tükenmeyişiinden gelmişti kadının. Sığmıyordu kabına, başka

denizlere hatta derin okyanuslara akmak istiyordu. Bunu yaparken çoğu kez yanındakinin kim olduğuna bakmadan, onu da bu tehlikeli yolculuğa katmak için sürüklüyordu yanında adeta. Oysa dingin kıyıların sadık limanlarıyla kalmak istiyordu her karşısına çıkan... O, her yenide yatağını biraz daha genişletiyor, biraz daha büyüyor, belki de okyanuslara daha bir yaklaşıyordu. Bir kanyonunun ağzında iyice kabaran öfkesi bir an önce varabilmenin telaşındandı. Ahhh bir anlayabilselerdi bunu... İşte tıpkı diğerleri gibi paletin içinde kaybolan son adam da anlayamamıştı köpüğün gerçek kimliğini... Onun içine damladığı ilk günden beri korkuyordu genç adam. Kaçarcasına kıyılara gittiği gün de korkuyordu. Ufuk çizgisinin çevresindeki eski kaçak dünyasına dönerken de korkuyordu. Oysa korkarken sevmeye, her şey gerçekken tutkuya vakit kalmayacağını belki de ömrünün sonuna kadar öğrenemeyecekti. Son yaklaşıyordu. Gökyüzü kararmaya başladı. Uçsuz bucaksız bir grilik tepeden turnağa sarıyordu her yanı. Sevindi toy adam. Ne de olsa arada bir renkti gri. Özgürlük demekti onun için. İşte o an anladı kadın. Artık kendine değil O'na ve diğerlerine inanmanın zamanı gelmişti. Yüreği sıkıştı, sanki avucuna alsa parmaklarının arasında kaybolup gidecekti. Yanılmak istemiyordu bir kez daha. Tüm çabası o rengin O olduğunu görebilmek içindi. Derken griliğin arasından tüm çevikliğiyle bir ışık demeti parladı. Evet, evet bir yerlerde okumuştun "gecenin en karanlık anı ışığa en yakın olan anıdır" diye. Sonra homurdanmaya başladı gökyüzü. Ağlamak istiyordu kadın. Oysa yaşadığı her şey boğazına düğümlenmişti. Yalnızca tuhaf iniltiler çıkarmaya yetiyordu sesi. Derken deli bir sağanak başladı gökyüzünde. Gözlerinden bir tutkunun çılgınca isteğiyle akıyordu gözyaşları. Hiç ama hiç dinmeyecekmiş gibi yağıyordu yağmur onun gözlerinden yeryüzüne. Sonra gökyüzünde ansızın başlayan sağanak yine ansızın başlayan başka bir şeye bıraktı yerini. Yağmur birden dindi. Oysa kadın hâlâ ağlıyordu. Güneş bu iki arada bir deredeki sevimsiz griyi kovalamış ve her şeyi yumuşacık bir sarıya boyamıştı. Kadın hâlâ ağlıyordu... Hiç dinmeyeceğini düşündüğü gözyaşlarını düşünüp, daha bir katılarak devam ederken, süzülen ışık demetlerinden geçip yine kendine damlayan gözyaşlarının göğün ortasında bir şölene dönüştüğünü fark etmemişti. Derken başladığı gibi birden durdu göz pınarları. Sadık bir

dostu kucaklar gibi çakti içine toprak kokusunu. Bir yerlere akmak, ulaşmak, birilerini kendine katmak gibi şeyler uçup gitmişti hem aklından hem yüreğinden. Peki ama neydi bu ayaklarını yerden kesen duygu? Hiç tanımıyordu bu yüzden de tarif edemiyordu. Tek bir şeyden emindi. Hafiflemişti. Ve o gün batımı başını yukarı kaldırdığında gökyüzünde gözyaşlarının yarattığı şölene gördü. Birden o çirkin griliği anımsadı. Yaşadıkları öylesine başını döndürmüştü ki, unutuvermişti griliği. Derken O'nu. Grilik yerini yeryüzündeki tüm renkleri koynuna alan muhteşem bir gökkuşağına bırakmıştı. O mu? O'nun bu şölende yeri yoktu ki. Zaten O'nun olmayışı da umurunda değildi kadının. Kadın bu tarifsiz duygunun sarhoşluğundaydı hâlâ. Derken bir işaret gökkuşağının altındaki sihirli o her ne ise bakmasını söyledi. Hiç olmadığı kadar büyük bir güvenle yürüdü bu muhteşem şölene. Derken uzandı ve elleri tarifsiz büyüdüğü bir anda bunun yüzünü ona çevirmiş parlak bir nesne olduğunu fark etti. Gökkuşağının binlerce rengine inat parlayan bu ışık topu kenarlarında gümüş işlemeler olan sırlı bir camdı sanki. Biraz daha yaklaşıp eğildiğinde kendisini gördü bu sırlı camda. Sanki başkasının gözlerinden kendisini izliyordu. Derken hiç tanımadığı tenini acıtan bir gözyaşı damladı aynadaki kendisine. Önce biraz buğulanmış, sonra yine kendi duruluğuna dönmüştü aynadaki yüzü. İşte o an anladı kadın daha önce hiç hissetmediği, bu tuhaf ama sınırsız duygunun ne olduğunu... Yaşam... Yaşam: leylak renginin peşinden koşarken geride kalan yüzlerce rengi göremediğimiz müzikli bir şölendi. Ve "özgürlük"tü adını koyamadığı sarsıntı... ■

Temmuz 2001 / İzmir

FOTOĞRAFTA YAĞMUR YOK

bir ankara türküsü
sen oynarsın
ağaçlar çırılçıplak
senin seyrinde

sana izin vermedim ama
beni bırakıp
gideceksin ankaraya
yine aynı parkta oynayacaksın

yanındaki patikadan
yürüyerek geleceğim
işte o zaman
yağmur da yağacak

Vedat Kamer

bir katliamın fotoğrafını çekiyor gözlerim

yunus bekir yurdakul'a

şir kokuyor üstün
ııslak olmuş palton
çok mu ağladılar omzunda?
anlat bekir abi.

insanlardan kaçıyorum
en çok da kendimden
azalırken güneşin ışıkları
kapatırken kapılarını israil
cesetler üzerime geliyor
yardım et bekir abi,
çocuklar ölüyor.

ne çok doğuyoruz
onlarca yüzlerce doğuyoruz
bir katliamın fotoğrafını çekiyor gözlerim
bu çocuklar kimin bekir abi!

gidiyorum bekir abi
korktum! belki bir durak sonra
beni de kurşun yağmuruna tutarlar,
baba olmadan ölürüm.

Alper Akdeniz

[isimsiz]

Mektup almış bir mahkûm yüreği
Su sesi duymuş bulut korkusu
İnadına İstanbul
İnadına hasret çektiğim
Alışamadım kendi sesimi duymaya
Alışamadım suçluluğun ağırlığına
Masum olmayı özledim

Sahip olamadığı şeyleri arayan bir gezginci gibi
Sen
Bir fil ölüsü bana
İlgi çekici bir iğrençlikle bakıp
Asaletimi kemiklerimde aradın.

Turgut Çetin

Okuduğun şeyden başını kaldırıp bakıyorsun. Seni yeterince tanımiyorum henüz. Şöyle bir uzanıversem saçına, yırtıcı bir fırtına mı olur gözlerin? Bilemiyorum. İçimde biriktirip durduğum o terk edilmiş bakış açısını sunsam sana, sen de görebilir misin oradan dünyayı benim gördüğüm gibi? Bilemiyorum. En derin türkülerimi vermeli miyim sana? Tanımıyorum seni, korkuyorum... Korkuyorum türkülerimi kirletmenden. Türkülerim, kayboluş anlarında elimden tutan, koşulsuz güven duyan biricik dostlarımdır. Onları küçümsemeye kalkarsan, anlamsızlaşır gözlerinin parlaklığı, geçip gitmek zorunda kalırım yanından senin. Çünkü gitmezsem, eriyip yok olurum. Ölüyorum. Tüm düşleri çalınmış bir adam, ne için yaşasın ki? Tutunacak bir dalım kalmalı benim de daimal! Eğer kirletirsen türkülerimi, kendini kirletirsin, beni kirletirsin!

Seni kendi kalıplarına sokmaya çalıştığım farkındayım. Seni tanımiyorum, ve tanımadığım için daha kolay ve zevkli oluyor bu iş! Beynimin içinde dilediğimce çiziyorum hatlarını, tüm kurallarını koyuyorum oyunun, gönlümce... Sonra birden düşünüyorum, ya sen de beni tanımlıyorsan kafanda? Ya altından kalkamayacağım roller veriyorsan bana? O halde birbirimizi tanımamız, kafalarımızdaki "birbirimizi" öldürmemiz demek değil mi? O her şekle sokabildiğimiz, bize hem uzak, hem yakın duran "özelimizi" fırlatıp atmak değil mi?

Beynimdeki "sen" usulca bakıyorsun şimdi bana. "Haklısın" diyorsun, kanımı donduruyor gözlerinin titreşimi. Bana "sev" diyen tüm ağaçları, tüm türkülerini, tüm sesleri avuçlarıma yükleyip uzatıyorum sana. Pembe bir rüzgâr esiyor, bir mısra getiriyor yüreğime: "Öteki kapımdan gel bunu açamazsın."

Bu beklenmedik armağanımdan sonra ne yapacağını şaşırıyorsun, gözlerin uzaklara saplanıyor bir an. Neden sonra bana gülümseyip, "Teşekkür ederim ama..." diye başlıyorsun söze. Yo hayır, duymamalıyım! Susturmalıyım seni. Kafamdaki "sen", neler diyeceksin bana öyle? İçimdekine sonsuz güven duyan ben, hazır değilim ki böyle bir yenilgiye,

gözlerinin acımasızca yanan soğuk maviliğine... Susturmalıyım seni, ve gerisini duymadan cümlelerin, "Çok kötü bir oyuncusun" diyerek gülmeliyim sana, "Hiç iyi oynayamadın sana biçtiğim rolü... Ama olsun, ziyanı yok!". İçimde biriktirmeliyim gözyaşlarımı, alıp yere çalacağım o rüzgârı, ağaçları, türkülerini sonra. Derken kesmeyi beceremediğim cümlelerin geri kalanı dökülüyor dudaklarından: "Bu kadarı nasıl olur? Nasıl, nasıl böylesine benzer iki insan? Baştan beri, tüm çırpınışların, tüm devinimlerinle beni anlatıyorsun aslında, ağaçlarımdan, türkülerimden bahsediyorsun. Özellerimden!"

Cümlelerin sarsıcılığı bir yana, beni asıl şaşkına çeviren, sesin geldiği yer oluyor! Kafamın içinden gelmiyor bu kez, tam karşımda dikilmiş, bakışlarıyla içimi ısıtan "gerçek sen"den geliyor!! Ne yapacağımı bilemez haldeyim şimdi, söz sırası gözyaşlarımdan... ■

ARSENİK

Söz geçirmez yeleşinle oturmaktayız hâlâ
Her düşten eğitimsiz acılar çalan yeleşin; yüzün bir de
Sargı bezlerin, merhemlerin...
Her yarayı kapatabilecek şeylerinle
Kim bilir, hangi zamandayız, hangi yüzyılda,
Hangi anlamsız kişileriz sessiz ve karanlık düşünen?
Çiçek Pasajı'ndan aşağılara, daha aşağılara iniyoruz.
Tünelden bir tramvay kalkıyor yalnızlığımıza
Ve sonunda oluyor olan, ay kümbeti ile yalınayak kalıveriyorum masamda
Bir de arsenik oturuyor

Profilden görünüyor gece, rakı bardağı, salata tabağı; bizim çocuklarlayız
Durmadan konuşuyor tepemde. “Sus” diyorum “artık sus!”
Mırıldanıyor yeniden, karalıyor kantocuların göğüslerini;
Düşünüyorum, düşümde fotoğraf albümleri, yalnızlık resimlerim
Kim bilir kaç günah işledik, nasıl yalnızdık, nasıl barsız,
Kaç gece, nerelerde, ne vakte kadar seviştik?
Ve sonunda oluyor olan, sen gelmiyorsun, kapıda bakışlarım
Bir tek arsenik konuşuyor

Uygunsuz oynuyoruz, bir orada, bir burada
Bütün Cihangir karelerini ezberliyoruz kavak ağaçlarıyla
Diyorum ki elini tutmak demek her şey,
Sessizlik falan yalan diyorum, düşlemektir asıl olan
Aksaray'a doğru düşünüyorum bir vakit
Bir şeyler ittiriyor beni her nasılsa
Susuyor gece, susuyor dostlar, susuyor rakı kadehi
Bir tek arsenik susmuyor

Bak diyorum, biraz hayvancısın, korkak ve tutkusuz,
Sarılmıyorsun boynuma doğru, hep susuyorsun.
Senden öğreniyorum, düş akıyor gözümden,
El çek diyorum tanrı şiirimden, el çek ve bulan yalnızlığına
Bak diyorum, her insan gibi sen de maymundan geliyorsun
Zaten kulakların kepçe, dudakların kocaman...
Dudakların... biliyorum kimse bilmez onların bana anlamını
Oysa söz geçirmez yeleşin yanımda duruyor, konuşmuyor
Herkes susmuş... kimsecikler yok...
Ah arsenik! Arsenik susmayı bilmiyor.

Mehmet Ulaş Oral

Öldürüldüğünü bilmiyordum. Bugünlerde kimse de senden söz açmıyordu ki nereden bileyim!

Geçenlerde, pırıl pırıl bir gündü. Hazır annemden izin koparabilmişken ve sessizlik ihtiyacım için vakit ayırabilmişken şehir mezarlığına gittim. Bu mezarlıkta hiç ölüm yok benim. Yani yoktu.

Dalgın ve yarı meraklı mezar taşlarının arasında dolaşırken birden adına rastladım! “Yok” dedim içimden, “bir isim benzerliği olmalı.” Sonra doğum tarihine baktım, aynıydı ve tam ölüm tarihine bakmaya çalışırken fark ettim ki, senin mezarının taşı daha yapılmamıştı. Geçici bir tahta parçasına adını, doğum yılını ve okuyamadığım ölüm tarihini çiziktirivermişlerdi yalnızca. Toprağın daha kabarık ve koyu kahverengiydi. Belliydi daha taze ölüydün! “Hay Allah” dedim seslice “bir şaka olmalı.”

Ben pervasızca dolaşmak için tanımadığım mezarlıkları seçmişken bu nasıl bir şakaydı böyle? Mecbur yarıda kesip sessizlik ihtiyacımı çıkışa yöneldim. Tam kapının yanında bekçi kulübesi vardı. “Sakın” dedim “sakın girip sorma.” Girip bekçiye sordum. “Abla vallahi geçenlerde gömdüler onu, cemaati de pek

cılızdı, öldürülmüş mü ne... Katilini bulamamışlar!”

Allak bullak olmuştum. Hemen eve gidip son günlerin bütün gazetelerini karıştırdım. Senden haber yoktu. Anneni arayayım dedim. Cesaretim yoktu. Karar verdim kendimce Sherlock Holmes'cilik oynayacaktım. Senin adına katilini bulmaya karar verdim. Zaten bu aralar pek işim gücüm de yoktu ve senin ölümüne hâlâ inanamıyordum. Hem belki bu sadece bir rastlantıydı, belki sadece isim benzerliği. Seni aradım. Hattın kapanmıştı. Son telefon konuşmamızı hatırladım. “Artık beni aramazsan seni aramayacağım” nasıl da rest çekmiştim sana... O günden sonra bir daha aramadım. Eh gerçi ben de seni aramamıştım!

O gün tüm zamanımı seni ve olmuş/olabilecek her şeyi düşünerek geçirdim ama bir türlü senin ölmüş olabileceğini doğrulayacak bir şey bulamamıştım. Saate baktığımda gece çoktan güne dönmüştü. “Eh bu kadar yeter bugünlük” dedim kendi kendime ve yattım... Uykusuzluğu uyumak kolay olmamıştı elbette.

Yeni güne gözlerimi açtığımda artık katilini biliyordum. Seni BEN öldürmüştüm, hem de hiç farkına varmadan, anlamadan ama işinin ehli bir katil edasıyla... Sen benim öldürdüğümü fark ettiğim ilk (l)eşimdin, eh sonrası kolay artık!.. ■

1. Litany

-Çok öncesi-

farkında değilim hayatın
yosunların, bahçe duvarlarının
sözcük oyunları, bakımsız ağaçlar
aynalarda bir hiçim
yüzsüz... yüksüz
tekhücrelilerin ilki
doğanların, ölenlerin ilki
denizlerin, rüzgârların ilki
Litany! Litany! Litany
henüz sen de yoksun

Selçuk Yamen

* Litany : 1-Öncesi. 2-Vasilis Saleas'ın bir albümü.
3- Bir Hristiyan ölümünden sonra eş, dost ve
akrabalarının bir araya gelerek yitenin sağlığındaki
ve öncesiyle ilgili anılarını anlattıkları bir tür tören.

OYALA

Pencereni aç.
Bu gece üşü benim için.
Rüzgârın içinden sesleniyorum,
sesim ay ışığı.

Kapın çalmayacak bugün.
Kalkamadığın yatağının
en sıcak boşluğuyum.
Al beni odana.

Sana bütün arabeskiğimle
gelmeliyim, anlayacaksın.
Bu gece sesimi şüre gömdüm,
tozunu aldım imgelerimin.

Pencereni aç,
perdeni arala,
arada bir defterini karala,
bu aşk en dağınık karyolada,
yaz hepsini bir bir,
gerçeği bugün oyala.

Emrah Altınok

*Ekmek ve bıçaksın sen,
kristal kadeh ve şarap
- Jacques Crickillon*

Ekmek ve bıçaksın sen,
kristal kadeh ve şarap.
Sabah yeşilliği üzerindeki çiyisin
ve güneşin yanan çarkı.
Fırıncının beyaz önlüğüdür
ve aniden uçan bataklık kuşları.

Ama, meyve bahçesindeki rüzgâr değilsin,
tezgâhın üzerindeki erikler,
ya da kâğıttan yapılmış ev.
Ve sen kesinlikle çam kokulu hava değilsin.
Çam kokulu hava olman mümkün değil.

Köprünün altındaki balık olman mümkün,
hatta belki de generalin başındaki güvercin,
ama alacakaranlıkta peygamberçiçeği tarlası olmanın
yakınından bile geçemezsin.

Ve aynaya şöyle bir bakman gösterecektir ki
ne köşedeki çizmelersin
ne de kayıkhanesinde uyuyan kayık.

Belki bilmek ilgini çeker,
dünyanın sayısız imgelerinden bahsediyorken,
benim çatıdaki yağmurun sesi olduğumu.

Ben aynı zamanda göktaşuyum,
dar bir sokaktan aşağı sürüklenen akşam gazetesi,
ve mutfak masasının üzerindeki kestane sepeti.

Ben aynı zamanda ağaçlardaki ayım,
ve kör kadının çay fincanı.
Ama üzülme, ekmek ve bıçak değilim.
Ekmek ve bıçak hâlâ sensin.
Sen her zaman ekmek ve bıçak olacaksın,
tabii bir de kristal kadeh ve -her nasılsa- şarap.

Billy Collins
Çev: Akın Demirci

ÂŞIK MAHZUNİ ŞERİF

“Ozan; bulunduğu halkın taribini, mevcut yaşamını ve geleceğini ince, çok hassas bir mesuliyetle sazlı kültüre döken insandır.”

1940'ın başlarında Afşin'in Berçenek Köyü'nde doğmuştur. On iki yaşından bu yana halk ozanlığı geleneğini devam ettirmiştir. Toplumsal sorunların neden ve sonuçlarını sorgulayan, toplumsal hemen her konuyu eserlerinde bilinçlendirici bir şekilde dile getiren halk ozanlarımızdandır. 1956 yılında Berçenek'e gelen ilkokuldan mezun olur. Berçenek'in okulsuz yıllarında, Elbistan'ın Alembey Köyü'nde, Lütfü Efendi Medresesi'nde Kuran eğitimi almış, Eski Türkçe okumuş ve yazmıştır. 1957 yılında Mersin Astsubay Okulu'na gider. 1960 yılında Ankara Ordu Donatım Teknik Okulu'nu başarıyla bitirir. Başarısının gereği Kuleli Askeri Lisesi'ni aynı yıllarda hak eder, ancak aynı dönemde ordudan ihraç edilir. 1961 yılından itibaren, sevip gönül verdiği yoldan giderek, yüzlerce plak ve kaset yapar. Hakkında yazılan ve yazdığı kitaplar uluslararası edebi tartışmalara konu olur. 1972'de Gaziantep'teki evi kundaklanır. Ozanın tüm ödülleri ve arşivinin yandığı söylenmektedir. 1962-1988 yılları arasında çeşitli saldırılara uğrar, hapse girer. 1989-1991 yılları arasında 'Halk Ozanları Derneği' genel başkanlığını yapmıştır. 1997 yılının Haziran ayında Almanya'da beyin kanaması geçirip, Almanya'nın Ulm şehrinde tedavi görür. 1998 yılına gelindiğinde elli sekiz kaset sahibidir. Dünyanın yaşayan üç büyük ozanı arasında birinci sırayı alır. Birçok yabancı ülkede deyişleri değişik dillerde okunmuştur. Tüm türkülerinin yer aldığı sekiz kitabı bulunan ozanın, Bektaşî Kültürünün ve Anadolu Ezgilerinin dünyaya tanıtılmasında önemli bir yeri vardır. 2001'in başlarında rahatsızlanarak, kalp ve solunum yetmezliği nedeniyle, JFK Hospital'da yoğun bakım altına alınmıştır. 2001'in Mayıs ayında, günümüzün Pir Sultan'ı Aşık Mahzuni Şerif, bir kez daha ölümü yenmeyi başarır. 'Pir Sultan Abdal Dernekleri' genel merkez disiplin kurulu başkanlığı, 'Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı' yönetim kurulu üyeliği ve 'Ozan-Der' onur kurulu başkanlığını yapmıştır. Sekiz çocuk, dört torun sahibi ozan, 17 Mayıs 2002'de vefat etmiştir.

Not: Biyografide yer alan bilgiler
<http://www.mahzuniserif.com> sitesinden alınmıştır.

İŞTE GİDİYORUM ÇEŞM-İ SİYAHIM

İşte gidiyorum çeşm-i siyahım
Önümüze dağlar sıralansa da
Sermayem derdimdir servetim ahım
Karardıkça bahtım karalansa da

Haydi dolaşalım yüce dağlarda
Dost beni bıraktı ah ile zarda
Ötmek istiyorum viran bağlarda
Ayağıma cennet kiralansa da

Bağladım canımı zülfün teline
Sen beni bıraktın elin diline
Güldün Mahzuni'nin berbat haline
Mervanın elinde parelense de

AĞLAMA

Kader böyle imiş böyle yazılmış
Gidiyorum kara gözlüm ağlama
Mezarımız gurbet ele kazılmış
Gidiyorum dudu dilim ağlama

Ceylan bakışını üzme boşuna
Kurbanlar olayım gözün yaşına
Keder yakışmıyor hilal kaşına
Gidiyorum kara gözlüm ağlama

Emanet eyledim benli kuzumu
Arkalarda koyma benim gözümü
Getir ver çalayım kırık sazımı
Gidiyorum kara gözlüm ağlama

Mahzuni Şerif'im yollar göründü
Garip başım dertten derde büründü
Fadime'm duvağın yerde süründü
Gidiyorum kara gözlüm ağlama

*"İşte ben böyle bir Halk'tan geldiğim için
tükenmiyorum. Kaynak olarak Halk'ımı
gösteriyorum."*

DİRENİYOR-D-UM

I

Ne kadar çok umutsuzluğu anlatan
Gergin ve mutsuz bir yüzün olmuş...
Temmuzdan kalma bağ toprağı gibi kurumuş.
Doğum günün değildi temmuz...

Bu şehrin arka sokaklarına benzerdin o zamanlar.
Aynı anda kanardı bilekleriniz
Ve kış gününü anımsardım üstünüzde
İs kokan bir karanlıkta sakladınız,
Sevdaya ait mazinizi.

Sokaklar hep pis sularla yıkanırdı.
Heyelan yemiş çocuk bahçelerinde
Bozacı bağırıışlarının hüznünlü yankısındaıdı,
Sana kavuştuğum mevsim.

Temmuz değildi biliyordum.
Dokunmaklı belki de, suya dokunurdu
dudaklarımız.
Tertemiz 'bir beden' olurduk;
Benlerimizden doğururduk bizlerimizi.

Lacivert satenler gibi kayardı
Ayak bileklerinden dudaklarım.
Suya dokunurdu kanarcasına,
Kanardı bir ihtiyarın dudaklarından,
sözlerinden...

Gece yarısı çöpün başında ağlardım.
Sokaklarda lüks otomobiller dolanırdı.
Duraklarda beklerdik saat başları
Ve o lastikler ezerdi yüreklerimizi.

Yoksuldum; yokluk adımız oluyordu.
Lüks hayatlar kanını emiyordu duyguların.
Temmuzlar değildi doğum günün...
Sen ki bir muhtıradan yıllar sonra doğmuşsun;
Bu hikâyenin şaşkın kahramanı olmuşsun...

II

Ortak bir yanımız vardı seninle
Bir kemanın kopan teli gibi...
Geldiğinde ayrılık vakti,
Yüzüne vurur şamarını.
Anımsarsın o zaman keman tellerini:
Herkeste bir kamçı.
Sana vurur; bana ve ona...
Başın ellerinin arasında, derin düşüncelerde.
Hayatını kuracağın yollardan geçersin öylece
Ve tetik düşürür ölümüm,
Eski bir andan kalma alıntılarla.

Yaşıyoruz gene,
Karşılaştığımızda görüşmek üzere.
Çok önceleriydi, ne kadar zaman önceydi ?
Ve az önceydi buradaydın.
Sanırım bir hastalıktaydım, anlamalıydım.
Martı çığlıklarıyla uyandım, deniz uzaktaydı
Ve keman sesini duyan birileri gibiydim biraz da.

Dört duvar gibisin:
Mahkûmun üstüne gelen,
Geldikçe gelen,
Geldikçe gelen...
Temmuz değildi biliyordum.
Yazılarım gibiydi yazdıklarım, yazamadıklarım.

Sonra diğerleri gibiydi.
Senin onları gördüğün, onların seni gördüğü gibi.
Benim bildiğim gibi seni...
Bitirmek istediğın yok etmek.
Tarihinde mızraklarıyla savaşılan
Asil askerler gibi,
Terli yüzleri, kanlı elleri,
Ve evleri...
Evlerinde gözleri,
Yitirilmiş bir meydanda erkeklikleri...

Bir kadının düşünde o anda,
Beyaz bir mendile kanayan elleri...
Temmuz değildi biliyorum;
Ama hâlâ
Direniyorum...

Emre Harç

zamanın birinde, uçlu bucaklı ege denizi ortasında küçük bir ada vardı. deniz ve taze meyve kokusuyla süslenmiş bir masaldı o uzak adada yaşadığım. (masallarla büyütölmüş çocuklar inanır ancak masallara, o çocuklar yaşar masalları.) bahçeler içinde büyütölmüş bir prenestim, sabahın en erken saatinde toplanmış, uyandığında beni en çok sevindirecek şeyler olan, taze incir, erik ve armutla beslenen. çilek rengi yanaklarım vardı o zaman, sonradan sarardım böyle. kocaman bir adam vardı, yaralarım bakardı. hiçbir yararın izi kalmazdı. ama sonra o gitti. kimseyi istemedi. yaralar bir bir açıldı ellerimde.

beni istemediğini sanmıştım bir süre, ne kadar kötü. o da beni istemediğini sandı ki bu her şeyden kötü. ama geçti şimdi. yanlış anlaşılmalr, batıdaki bir deniz kentinden, güneye doğru giderken çözüldü. ısrarcıydım. bunu anlatmam imkânsız. kelimeler var bunu anlatmak için, çağrışımlar var ama cümle kurmak çok zor. limandan eve gelen bir motorun sesi var, mazot kokusu var. dağlardaki sessizliğin aksine limanda çok konuşan insanlar var. çok konuşan insanları sevmeyen bir adam var dağlarda. hayvanları sevmeyen insanlarla anlaşamayan bir adam var. ve ben de onun gibiyim biliyorum bunu. mavi gözlü bir adama benziyorum. hepimizin mavi gözlü olmasını istemiş bir adam. hayal kırıklığına uğramış bir adam. gizli mektuplar yazıp da gönderemediğim o adam. bugün kimse farkında değil ama ben de mavi gözlüyüm. kimse farkında değil ama ben de barışamadım insanlarla. sürekli patlamaya hazır bir bomba gibi dolaşıyorum ortalıkta. her zaman anladım, artık daha fazla anlıyorum o adamı. denizin kokusunu duyunca onu düşünüyorum yalnız zamanlarımda. onunla olmak ne kadar uzak şimdi. o adada, rüzgârın karşısında oturmak, rüzgâra karışmış anason kokusunu duymak... (masalıma konu olan o rakı, içtiğiniz her rakıdan başka kokardı. onun her yaraya sürdüğü tentürdiyot da bambaşka kokardı.) o, bir çırpıda dağlara tırmanırdı, ayaklarına ellerine batan dikenlere aldırılmazdı, nasıl olsa yakasında hep o yeşil iğne vardı. yakaları, ceketleri takmazdı ama her zaman tıraşlı suratı, bildiğim hiçbir erkeğe benzemezdi! kimse ona benzeyemedi.

istanbul'un sokaklarında dolaşıyorum, dünya üzerinde dolaşmadığım hiçbir sokak kalmasını isteyerek. izmir'in dünyanın en güneşli memleketi olduğunu hissederek, aydın'ı hiç bilemeyerek, onun hatırasını her yere yanımda götürüyorum. hayatımda sayfalar açılıyor, sayfalar kapanıyor onun haberi olmadan. oysa o, masmavi sularda attığım ilk kulaçları bilen adamdı. o, kışın denizi kapatan, yazın, ağır kepenkleri kaldırıp, denizi benim için açan adamdı. o, kendine göre sevip, sevdiğini anlatamayan adamdı. ben şimdi insanlara derdimi nasıl anlatayım? sesini duymanın hiçbir şeye yetmeyeceğini, onu her zaman öyle garip seveceğimi, onunla geçirdiğim kehribar rengi günlerin aklıma hep mutluluğu getireceğini... mutluluk, çocukluğumdan aklımda kalan güneşli bir kelime. tepelerden denize bakarken, rüzgâr yüzüme vururken, deniz kokusunu duyarken, onunla birlikteyken, bir kenarda durup onu izlerken her şey ışıl ışıldı. ama saf, meraklı çocukluk günleri bitti artık. bundan sonrası hep aynı. ama öncesi... öncesinde o vardı. ■

BU ŞİİRLER İÇİMİN MÜSVEDELERİ

*hangi güneşi kararttık biz
hangi bataklığı kuruttuk
hangi anahtar kilidi
ve hangi balkon ölümü!*

bu şiirler içimin müsveddeleri
karbon kâğıtlarıyla sendeki izdüşümleri
ve imge imge ölüyorum, gör beni...

bak! bu nehirlerin nereye akacağı belli
çünkü bir balkon sanrısında her şey...
bak! tüm alkışları size ömrümün
ne güzel oynuyorsunuz
içimin müsveddeleri

sırılsıklam oldum
daha yeni kuruyorum aşkına
bir yokuştan indim
bu ikinci yağmur!
ayaklarım çamur içinde
yine yağmurun esiriyim

şiire çekiyorum içimi
bu kaçınıcı yağmur
bu kaçınıcı ıslanış!

*hangi merdivenleri indik biz
hangi denizde boğulduk
hangi anahtar ölümü
ve hangi balkon kilidi!*

bu şiirler içimin müsveddeleri
karbon kâğıtlarıyla sendeki izdüşümleri
ve imge imge ölüyorum, gör beni...

bak! nasıl imkânsızım yine
biletsiz bir yolculukta boğuldum...
bak! ne güzel boğuldum
bari kuliste tanışın
içimin müsveddeleri

ne kadar sığdınız
ne kadar taştınız
hiç bilmeyeceksiniz
yaz günü üşüyecek
üşürken terleyeceksiniz

şiire çekiyorum içimi
bu kaçınıcı infaz
bu kaçınıcı gidiş!

*hangi sorguları sorguladık biz
hangi cevapları tükettik
hangi balkon anahtarı
ve hangi ölüm kilidi!*

içimdeki çocuk içinizdeki nehirlerle işeyecek!
ah! siz bilmeyeceksiniz
Teoman çalacak kasetçalar:
“tuttuğum balıkları denize attım”
içimden bir şeyler çalınacak dinlerken

ve siz hiç bilmeyeceksiniz
içimdeki çocuğun sidikli düşlerini

Ulaş Nikbay

KUZEY YILDIZI

Dünyanın en güzel, en büyük ve en mütevekkil şehri... Şehirde park, parkta insanlar... İki genç İstanbul'un zehirli havasına, içlerine körüklemesine çektikleri sigara dumanını üflüyorlar.

- Aşk diyorum, diyor genç kız, nasıl bir şey olmalı ki insanlar bir ömür boyunca peşinden koşabiliyor?

- Bana kalırsa bedensel bir istek daha çok. İçimizde var olan, oysa birçoğumuzun tanımak istemediği, birlikte yaşamaya cesaret edemediği doğaya bağlı kişiliğimizin yaramazlıklarından biri.

- O halde duygu diye bir şey yok mudur sence?

- Bilmiyorum.

Var, demek içinden gelmemiştir. Olumsuz bir cevaptaysa karşısındakini kıracağını biliyordu.

- Bize umuttan gayrısı gerek değil. İnsanlar sürekli bir şeyleri kurcalayarak kendilerini acılara sürüklediklerini bilmiyorlar. Üstelik bazıları da insanların gözlerini açıyoruz diye onları aynı acılı kaderi paylaşmaya zorluyorlar. Oysa onlar kendi dünyalarında eylemsizlikleriyle mutludurlar ve yaşadıklarına zaten alışmışlardır.

- Yani bu dünyadaki her acının, aşk acısının, ölüm acısının, işkencenin, her türlü pisliğin bir süre sonra alışılabilir şeyler olduğunu düşünüyorsun.

- Ya da en azından hepsinin bir gün sona ereceğini... Zaten umut da bunu düşünmek değil midir?

- Sanırım.

- Bak, bu kâğıdı bana umutlarımın kaynağı vermişti.

Cebinden bir kâğıt çıkardı ve kıza uzattı. Kâğıt buruşuk, çizgili bir kâğıttı. Oğlanın eskiden umutlarını süzüp baskısını aldığı kâğıtlara benziyordu. Yazı, şiirin gelmiş geçmiş en büyük isminin mürekkebiyle sonlanıyordu:

güzel günler göreceğiz çocuklar
güneşli günler göreceğiz
-ceğiz

motorları maviliklere süreceğiz çocuklar
ışıklı mavilere süreceğiz
-ceğiz

- Bir şey isteyeceğim senden, dedi oğlan, sana âşık olmamı engelleyebilir misin?

- ...

Duygular ölmeli, öldürülebilmeli!

Portrait of a Man
Museum of Modern Art
New York, New York

1978

2 346456 525451